

BURMISTRZ MIASTA i GMINY NAROL

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR/...../2018
RADY MIEJSKIEJ w NAROLU
Z DNIA 2018 R.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ i KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NAROL

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU OBJĘTEGO

ZMIANĄ STUDIUM NR 1/2013

SPIS TREŚCI

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO obszaru objętego ZMIANĄ NR 1/2013 STUDIUM Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego MIASTA i GMINY NAROL:

	strona
1. <u>Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu</u>	4
2. <u>Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony</u>	4
3. <u>Stan środowiska oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego</u>	5
3.1. Uwarunkowania fizjograficzne	5
3.2. Jakość środowiska	6
3.3. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	7
3.4. Wielkość i jakość zasobów wodnych	7
3.5. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	7
4. <u>Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej</u>	9
5. <u>Warunki i jakość życia mieszkańców</u>	9
6. <u>Zagrożenia życia mieszkańców i jej mienia</u>	9
7. <u>Analiza potrzeb i możliwości rozwoju MiG Narol</u>	10
7.1. Charakterystyka ogólna MiG Narol	10
7.1.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna	10
7.1.2. Układ komunikacyjny	12
7.1.3. Infrastruktura techniczna	12
7.1.4. Gospodarka gminna	15
7.1.5. Infrastruktura społeczna	16
7.2. Analiza ekonomiczna	18
7.3. Analiza środowiskowa	20
7.3.1. Uwarunkowania fizjograficzne	20
7.3.2. Wody podziemne	21
7.3.3. Surowce mineralne	21
7.3.4. Rolnictwo i gleby	22
7.3.5. Lesnictwo	23
7.3.6. Stan środowiska naturalnego	24
7.3.7. Stan ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	24
7.4. Analiza demograficzna	27
7.4.1. Ludność	27
7.4.2. Ruch ludności	28
7.4.3. Prognoza demograficzna	28
7.5. Możliwości finansowania przez gminę komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej służących realizacji zadań własnych gminy	30
7.6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w kontekście potrzeb społecznych, możliwości ekonomicznych i uwarunkowań środowiskowych	33
7.6.1. Chłonność obszarów o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	34

7.6.2. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	37
7.6.3. Analiza maksymalnego zapotrzebowania MiG Narol na tereny zabudowane	37
8. <u>Stan prawny terenów</u>	41
9. <u>Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych</u>	41
10. <u>Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych</u>	41
11. <u>Udokumentowane złoża kopalin oraz zasoby wód podziemnych</u>	41
12. <u>Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych</u>	42
13. <u>Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej – w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami</u>	42
13.1. Stan systemu komunikacji	42
13.2. Stan systemów infrastruktury technicznej	42
13.3. Stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej	42
13.4. Stopień uporządkowania gospodarki odpadami	42
14. <u>Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych</u>	43
15. <u>Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej</u>	43

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU:

Zmianą Nr 1/2013 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Narol (zwaną dalej w skrócie „zmianą studium”), objęta jest część obecnego obszaru miasta i gminy Narol (w skrócie MiG Narol) o powierzchni ok. 83,0 ha gruntów rolnych i nieużytków oraz niewielkich samosiewów leśnych - położony na pograniczu 2-ch obrębów geodezyjnych: Narol Miasto i Jędrzejówka.

W dotychczasowych ustaleniach studium gminy Narol ww. teren wskazany był w ok. 80 % dla rozwoju funkcji usługowej sportowo-rekreacyjnej, związanej z planowanym wyciągiem narciarskim i obiektami towarzyszącymi o powierzchni ok. 68 ha, a w pozostałej części dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej o powierzchni ok. 15,0 ha.

Tereny rolne objęte zakresem przestrzennym niniejszej zmiany studium wynikają przede wszystkim z uwagi na utrzymanie czytelnej struktury funkcjonalno-przestrzennej terenu.

Orientacyjnymi granicami terenu objętego niniejszą zmianą studium, są:

- od strony północnej – istniejąca granica terenów zabudowanych miasta Narola i przebieg granicy rolno-leśnej,
- od strony wschodniej – granica terenów zabudowanych wsi Jędrzejówka,
- od strony południowej – układ wierzchowiny Roztocza,
- od strony zachodniej – droga dojazdowa do gruntów rolnych oznaczona nr ewid. 639/2,

W najwyższej położonej, południowej części terenu - wierzchowinie Roztocza (ok. 320 m.n.p.m.) - usytuowane są 2 maszty telekomunikacyjne, o wysokości ok. 60 m - tzw. stacje bazowe telefonii komórkowej BTS,

Sieciowa infrastruktura techniczna analizowanego terenu ograniczona jest do napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 kV i stacji transformatorowej 15/0,4 kV zasilającej ww. stacje bazowe telefonii komórkowej.

Charakterystyczną natomiast cechą analizowanego terenu w zakresie infrastruktury technicznej, jest występowanie kompleksowej infrastruktury technicznej (z kanalizacją sanitarną włącznie) na terenach zabudowy mieszkaniowej miasta Narola i wsi Jędrzejówka, bezpośrednio graniczącymi z terenem niniejszej zmiany studium - co gwarantuje łatwość uzbrojenia tych terenów w przyszłości.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY:

Obszar objęty zmianą studium, w stanie istniejącym stanowi w większości grunty rolne – w znacznej mierze odłogowane - skomunikowane gruntowymi drogami dojazdowymi.

W obrębie najwyższej – południowej części terenu – wierzchowinie Roztocza zlokalizowane są 2 stacje bazowe telefonii komórkowej ze stalowymi masztami kratowymi wysokości ok. 60 m n.p.t. Każda stacja bazowa zlokalizowana jest na wygrodzonym terenie o powierzchni ok. 0,02 ha.

Przyległy do stacji bazowych teren wierzchowiny Roztocza, stanowią nieczynne „dzikie” wyrobiska kamienia i nieużytki - zadarnione lub porośnięte zakrzaczeniami.

Na tereny rolne usytuowane w północnej części terenu zmiany studium, ma miejsce trwała presja ze strony sąsiednich terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej miasta Narola.

Cały analizowany teren należy do 2-ch obszarów prawnie chronionych, z uwagi na walory przyrodnicze i krajobrazowe. Są to:

- Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu – funkcjonujący na mocy Uchwały Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 28.10.2013 r. w sprawie

Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.U.Woj.Podk. z 2013 r. poz. 3586),

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB060012 „Roztocze” – funkcjonujący na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133 z późn. zm.),

Z uwagi na ww. obszary chronione, na obszarze niniejszej zmiany studium, obowiązuje wymóg wykonania inwentaryzacji przyrodniczej terenu - z inwentaryzacją ornitologiczną włącznie.

Rozwój turystyki, rekreacji i wypoczynku, w oparciu o naturalne walory środowiska przyrodniczego - przy jednoczesnym braku przemysłu - uznany jest w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Narol, za wiodącą funkcję gminy i upatrywany jako jeden z głównych elementów aktywizacji gospodarczej terenu w przyszłości.

Z tego względu ochrona ładu przestrzennego na analizowanym terenie oraz ochrona walorów środowiska przyrodniczego, wymaga eliminacji rozwiązań fragmentarycznych, siła rzeczy przypadkowych - na rzecz kompleksowych rozwiązań planowych.

Optymalne rozwiązanie w tym zakresie stanowi sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Jego sporządzenie uwarunkowane jest jednak wymogiem zapewnienia ustawowej zgodności między ustaleniami Studium gminy, a ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W odniesieniu do analizowanego terenu, takiej zgodności aktualnie brak – co uniemożliwia w konsekwencji prawnej, uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wymóg formalno-prawny zmiany studium, wynika z art.14 ust.5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz.1073 z późn. zm.), który stanowi, że ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, muszą być zgodne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W związku z powyższym dokonanie stosownej zmiany studium Gm. Narol należy uznać za niezbędne.

Obok ww. przyczyn formalno-prawnych u podłoża niniejszej zmiany studium leżą również przyczyny funkcjonalno-przestrzenne.

Głównymi przyczynami funkcjonalno-przestrzennymi niniejszej zmiany studium, są:

- potrzeba urealnienia - zmniejszenia - przesadnie dużego terenu, rezerwowanego w dotychczasowym studium dla funkcji usługowej sportowo-rekreacyjnej związanej z planowanym wyciągiem narciarskim i usługami towarzyszącymi - z dotychczasowych ok. 68,0 ha do ok. 26,0 ha,
- potrzeba rozwiązania narastającego braku nowych terenów dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dla miasta Narola,
- kompleksowe uregulowanie ochrony walorów środowiska przyrodniczego i zapewnienie ogólnego ładu przestrzennego na analizowanym terenie.

3. STAN ŚRODOWISKA ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO:

3.1.Uwarunkowania fizjograficzne:

- Rzeźba terenu i warunki geologiczne:

- pod względem morfologicznym analizowany obszar należy do Roztocza Środkowego, rozciętego dolinami rzeki Tanwi i jej bezimiennych dopływów,
- pod względem geologicznym analizowany obszar należy do Roztocza, stanowiącego południowo-zachodni brzeg Platformy wschodnio-europejskiej,
- teren objęty zmianą studium położony jest na wysokości od 270 m n.p.m. w części północnej do ok. 330 m n.p.m. w części południowej i charakteryzuje się sukcesywnym podnoszeniem w kierunku południowym – wierzchowiny Roztocza,
- na ww. terenie występują zróżnicowane spadki terenu:
- od 0 % do 8 % w części północnej - planowanej dla intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- od 12 % do 20 % w części południowej - planowanej dla wyciągu narciarskiego,
- warunki gruntowe:
 - Wody powierzchniowe i podziemne:
- na obszarze objętym niniejszą zmianą studium, brak jest cieków i wód powierzchniowych, z wyjątkiem okresowych cieków opadowo-roztopowych, stanowiących dopływy rzeki Tanwi,
- wody podziemne związane są z 2-ma poziomami geologicznymi: czwartorzędowym i kredowym:
 - wody podziemne poziomu czwartorzędowego występują lokalnie w spągu utworów piaszczystych, występują na znacznej głębokości,
 - wody podziemne poziomu kredowego występują w szczelinach, porach i spękaniach geol na głębokości poniżej 4,0 m
- warunki topoklimatyczne:
- klimat rejonu Narola, należy do rejonu klimatu wyżyn środkowych, charakteryzującego się surowymi zimami i ciepłymi latami,
- średnie opady roczne są większe niż na obszarach nizinnych Polski i wynoszą ok. 710 mm (najwięcej w m-cu lipcu),
- przeważają wiatry zachodnie i południowe – najmniej jest wiatrów z kierunku północnego i północno-wschodniego,
- najpogodniejszym okresem jest okres od kwietnia do października – mgły występują najczęściej zimą i jesienią,

3.2. Jakość środowiska:

- Jakość powietrza atmosferycznego:
- w stosunku do końca XX w. jakość powietrza atmosferycznego w rejonie Narola uległa zdecydowanej poprawie i jest to wynikiem zarówno transformacji gospodarczej na terenie Narola, jak i działań ograniczających emisję zanieczyszczeń w zakładach usytuowanych poza obszarem gminy Narola,
- na obszarze Narola brak jest znaczących punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza,
- emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych jest niska - wg. ocen jakości powietrza wykonywanych przez WIOS Rzeszów, na terenie Narola nie stwierdzono przekroczeń wartości kryterialnych, ustalonych dla zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz zawartości metali i węglowodorów w pyle,
- w stanie istniejącym analizowany obszar cechuje się ogólnie niskim poziomem zanieczyszczeń podstawowych, takich jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i pył zawieszony - z uwagi na: małą intensywność zabudowy, niewielkie natężenie ruchu samochodowego oraz brak obiektów i przedsięwzięć (również na terenach sąsiednich), mogących w znaczący sposób wpływać na stan środowiska,

- Klimat akustyczny:
- na terenie Narola nie prowadzono do tej pory badań natężenia poziomu hałasu komunikacyjnego – decydującego o jakości klimatu akustycznego,
- można się spodziewać okresowych przekroczeń poziomu hałasu wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Bełżec – która jest obecnie oddalona od analizowanego terenu ponad 0,5 km, a będzie odsunięta jeszcze dalej w związku z budową w ciągu ww. drogi obwodnicy m. Narola,
- Zagrożenia środowiskowe:
- tereny objęte niniejszą zmianą studium – podobnie jak cała gmina - charakteryzują się korzystnymi warunkami środowiskowymi,
- brak znaczących zagrożeń antropogenicznych, za wyjątkiem zanieczyszczeń powietrza benzopirenem, które to zjawisko dotyczy jednak większości obszarów zurbanizowanych kraju.

3.3. Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- struktura użytkowa terenu:
- grunty leśne – ok. 0,30 %
- grunty rolne (w tym odłogowane) – ok. 95 %
- trwałe nieużytki - ok. 5 %
- stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej:
- struktura użytkowa gruntów rolnych:
 - grunty orne – ok. 55 %
 - użytki zielone – ok. 45 %
- klasyfikacja gruntów rolnych:
 - gleby pochodzenia organicznego – brak
 - gleby pochodzenia mineralnego klasa III – ok. 15 %,
 - gleby pochodzenia mineralnego klas IV – VI - ok. 85 %,
- Lasy:
- niewielki las iglasty o powierzchni ok. 0,72 ha występujący w północnej części analizowanego terenu sklasyfikowany jako „Ls IV”,
- w obrębie wierzchołki Roztocza występują niewielkie powierzchnie dzikich samosiewów i zakrzaczeń,

3.4. Wielkość i jakość zasobów wodnych:

- teren objęty niniejszą zmianą studium znajduje się w obrysie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 407 „Chełm – Zamość” (przy granicy południowo-zachodniej zbiornika),
- na ww. terenie oraz w jego sąsiedztwie nie występują i nie są planowane grupowe ujęcia wód podziemnych,
- zaopatrzenie mieszkańców Narola i kilku podmiejskich wsi (w tym Jędrzejówki) w wodę dla celów konsumpcyjno-bytowych, odbywa się za pośrednictwem wodociągów komunalnych, w oparciu o ujęcie wód podziemnych w Narolu-Wsi - oddalone ok. 2,5 km od analizowanego terenu.

3.5. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- zasoby flory i fauny terenu:
- na terenie objętym niniejszą zmianą studium, nie stwierdzono występowania:
 - siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
 - roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 21.05.1992 r. gatunki bezkręgowców objęte ochroną prawną,

- w szczytowej części wierzchowiny Roztocza, w obrębie kwietnej murawy o charakterze kserotermicznym, stwierdzono liczne występowanie trzmieli – obszar ten winien mieć zachowany dotychczasowy sposób użytkowania,
- na obrzeżu lasu w północnej części opracowania, stwierdzono występowanie motyli – zagrożonego w skali kraju prostoskrzydłego nadobnica włoskiego oraz rzadkiego gatunku pazia królowej,
- w obrębie stoków wzniesienia na ugorach, stwierdzono pojedyncze stanowiska kocanki piaskowej oraz centurii pospolitej – gatunków częściowo chronionych - ale zaliczanych do gatunków pospolitych, częstych i niezagrożonych wymarciem,
- w obrębie ww. terenu nie stwierdzono gatunków grzybów podlegających ochronie na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z 9.10.2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów,
- na ww. terenie zaobserwowano 32 gatunki ptaków – wśród nich lerki, jarzębatki i gąsiorka, a więc gatunków wymienionych w I załączniku Dyrektywy Ptasiej,
- teren jest żerowiskiem myszołowa i bociana białego,
- skład gatunkowy ptaków jest typowy dla ekstensywnie użytkowanych terenów rolniczych z miedzami, nieużytkami, pojedynczymi drzewami i zakrzywieniami,
- istotnym elementem są też gatunki charakterystyczne dla ekotopu lasu i terenów otwartych,
- liczną grupę zwierząt stanowią jeleniowate: sarna ekotyp leśny i polny, jelenie i łosie oraz dziki,
- b. liczny pod względem gatunkowym jest rząd gryzoni i owadożernych ssaków drobnych,
- pospolicie występuje mysz polna, leśna i zaroślowa, polnik (nornik)zwyczajny, nornica ruda,
- z owadożernych występuje ryjówka aksamitna i malutka, kret i jeż wschodni,
- z nietoperzy występują gacek wielkouchy, mroczek późny i nocek duży,
- wśród ssaków drapieżnych spotkać tu można łasicę łąską, gronostaje, tchórza, kunę oraz borsuka,
- na badanym terenie nie stwierdzono gadów, ani miejsc rozrodu płazów - jest to potencjalne miejsce występowania ropuchy szarej, ropuchy zielonej grzebiuszki ziemnej, rzekotki drzewnej oraz jaszczurki zwinki,
 - Walory środowiska przyrodniczego i obszary chronione:
- cały teren objęty niniejszą zmianą studium, należy do Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – funkcjonującego na mocy Uchwały Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 28.X.2013 r. (Dz.U.Woj.Podk. z 2013 r. poz. 3586),
- również cały teren należy do Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB060012 „Roztocze” – funkcjonującego na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133 z późn. zm.),
 - Krajobraz kulturowy terenu:
- teren niniejszej zmiany studium został przekształcony przez wielowiekową działalność człowieka, który dokonał wylesienia terenu i przeznaczył go pod użytkowanie rolnicze, jako pola uprawne, pastwiska i łąki,
- stan gospodarowania zasobami przyrodniczymi na badanym terenie jest zadowalający,
- walory krajobrazowe terenu są zachowane,

- Wymogi ochrony przyrody:
 - na obszarze objętym zmianą Nr 1/2013 studium M.i Gm. Narol, brak gatunków objętych ochroną ścisłą,
- Wymogi ochrony krajobrazu kulturowego:
 - na analizowanym obszarze nie występują tereny o cechach krajobrazu kulturowego, które wymagałyby ochrony prawnej.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ:

- na terenie objętym niniejszą zmianą studium, brak jest zabytków architektury i dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej, wymagających ochrony konserwatorskiej,
- na ww. terenie nie występują również stanowiska archeologiczne, wymagające ochrony konserwatorskiej.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW - W TYM OCHRONY ZDROWIA:

- na terenie objętym niniejszą zmianą studium, występują wyłącznie grunty rolno-leśne i nieużytki,
- brak jest zabudowy wpływającej na poziom życia mieszkańców,
- istniejące stacje bazowe telefonii komórkowej nie wywołują elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego, mogącego niekorzystnie oddziaływać na zdrowie ludzi.

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA:

z uwagi na planowane funkcje terenu, brak jest obiektów i funkcji zagrażających bezpieczeństwu ludności i jej mieniu.

7. ANALIZA POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MiG NAROL.

Art.10 ust.1 pkt.7 ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.) ustala, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy **lub każda jego zmiana**, muszą być wyposażone w analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, uzasadniające logikę i realność przyjętych w studium rozwiązań w aspekcie długofalowego rozwoju gminy.

Zgodnie z wymogiem ustawowym niniejsza Analiza dotyczy okresu do 30 najbliższych lat – w analizie przyjęto okrągłą datę 2045 r.

Szczegółowe uwarunkowania związane z diagnozą i oceną istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego terenu, zawarte są w obowiązującym dokumencie studium gminy. Studium Gminy Narol (obecnie Miasto i Gmina Narol) uchwaliła b. Rada Gminy Narol Uchwałą Nr 187/XX/2000 z dnia 29.11.2000 r. (ob. Rada Miejska w Narolu).

7.1.Charakterystyka ogólna MiG Narol.

MiG Narol położone są we północno – wschodniej części woj. podkarpackiego. Zachodnia, północna i wschodnia granica gminy Narol stanowi jednocześnie granicę woj. podkarpackiego z woj. lubelskim.

MiG Narol posiada powierzchnię administracyjną ok. 20.342,7 ha (203 km²) – z czego:

- miasto Narol posiada powierzchnię ok. 1.240 ha (12,4 km²) - co stanowi ok. 6 % ogólnej powierzchni MiG Narol,
- gmina Narol posiada powierzchnie 19.102,7 ha – co stanowi ok. 94 % powierzchni ogólnej.

7.1.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna:

Wewnętrzna struktura administracyjna MiG Narol obejmuje miasto Narol i 15 sołectw, o następującej powierzchni administracyjnej:

- Narol	1.240,0 ha	6,0 %
- Chlewiska	372,9 ha	1,8 %
- Dębin	348,4 ha	1,7 %
- Huta Różaniecka	2.375,4 ha	11,8 %
- Huta Złomy	1.166,9 ha	5,7 %
- Jędrzejówka	695,5 ha	3,4 %
- Kadłubiska	602,8 ha	3,0 %
- Lipie	992,8 ha	4,9 %
- Lipsko	266,0 ha	1,3 %
- Łówcza	2.360,2 ha	11,6 %
- Łukawica	990,8 ha	4,9 %
- Narol Wies	1.004,6 ha	5,4 %
- Płazów	2.893,5 ha	14,2 %
- Podlesina	429,4 ha	2,1 %
- Ruda Różaniecka	3.517,7 ha	17,3 %
- Wola Wielka	985,8 ha	4,9 %
razem	20.342,7 ha	100,0 %

Pod względem funkcjonalno-użytkowym terenu MiG Narol obejmuje aktualnie następujące tereny:

- lasy	11.379 ha	56,0 %
- grunty rolne	7469 ha	36,7 %
- tereny zabudowane	811 ha	4,0 %
- komunikacja	362,3 ha	1,7 %
- inne	321,8 ha	1,6 %
razem	20.342,7 ha	100,0 %

Liczba mieszkańców wg. stanu na 31.12.2016 r. przypadająca na poszczególne jednostki osadnicze gminy (sołectwa) MiG Narol przedstawiała się następująco:

- Narol	2.164 os.	25,8 %
- Chlewiska	344 os.	4,1 %
- Dębiny	216 os.	2,6 %
- Huta Różaniecka	372 os.	4,4 %
- Huta Złomy	175 os.	2,1 %
- Jędrzejówka	479 os.	5,7 %
- Kadłubiska	207 os.	2,5 %
- Lipie	353 os.	4,2 %
- Lipsko	464 os.	5,5 %
- Łówcza	479 os.	5,7 %
- Łukawica	329 os.	3,9 %
- Narol Wies	494 os.	5,9 %
- Płazów	444 os.	5,3 %
- Podlesina	130 os.	1,5 %
- Ruda Różaniecka	1.249 os.	14,9 %
- Wola Wielka	494 os.	5,9 %
razem	8.409 os.	100,0 %

Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 41,3 os./km².

Najbardziej charakterystyczną cechą struktury funkcjonalno-przestrzennej MiG Narol jest położenie całego obszaru na terenach prawnie chronionych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym.

100 % obszaru MiG Narol chronione jest pod względem krajobrazowym – przy czym:

- Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej zajmuje ok. 27,5 % zachodniej części obszaru gminy,
- Południoworożtoczański Park Krajobrazowy zajmuje ok. 16,3 % południowo-wschodniej części obszaru gminy,
- Rożtoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (otulina ochronna ww. parków krajobrazowych) zajmuje ok. 56,2 % pozostałego obszaru gminy.

Niezależnie od powyższego, około 85 % obszarów gminnych chronionych jest po raz 2-gi z tytułu położenia na 2-ch obszarach Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000. Są to:

- obszar specjalnej ochrony ptaków – OSO „PUSZCZA SOLSKA” (PLB060008)
- obszar specjalnej ochrony ptaków – OSO „ROZTOCZE” (PLB060012).

Ponadto - niezależnie od ww. systemów ochrony - niektóre fragmenty obszaru MiG Narol, chronione są prawnie po raz 3-ci, w związku z uznaniem je za rezerwaty przyrody, użytki ekologiczne, itp.

Istniejące, ww. zasoby środowiska przyrodniczego, należy uznać za wartość ponadlokalną, wymagająca doskonalenia form ochrony w skali regionalnej i ponadregionalnej.

Wysoki, blisko 60-cio procentowy wskaźnik lesistości terenu, objęcie całego obszaru wielokrotnymi formami ochrony przyrody i sprawnie funkcjonujący, wielowiekowy układ osadniczy sprawiają, że podstawowe kierunki rozwoju gminy są jednoznacznie zarysowane. Brak znaczących impulsów dla rozwoju funkcji przemysłowo-składowej oraz potrzeby tworzenia całkowicie nowych jednostek w sieci osadniczej obszaru.

Podstawowym, bezalternatywnym kierunkiem rozwoju gminy, obok obsługi własnych mieszkańców, jest ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego, jako podstawy rozwoju wiodącej funkcji gminy – tj. szeroko rozumianej obsługi turystyki, rekreacji i wypoczynku w wymiarze regionalnym i ponadregionalnym.

W podsumowaniu trzeba stwierdzić, że układ osadniczy MiG Narol kształtował się na przestrzeni ostatnich kilkuset lat (500 – 200) i w chwili obecnej można go uznać za w pełni wykształcony pod względem struktury przestrzennej. Wprawdzie poszczególne jednostki ww. struktury osadniczej gminy stale się rozrastają, ale nie ma potrzeby tworzenia całkowicie nowych jednostek osadniczych.

7.1.2. Układ komunikacyjny:

Układ komunikacyjny MiG Narol oparty jest na komunikacji drogowej.

Wprawdzie na obszarze gminy pojawia się komunikacja kolejowa, ale nie ma ona dla gminy żadnego znaczenia, ponieważ obejmuje zaledwie 1,5 km odcinek linii kolejowej PKP relacji Bełżec – Zwierzyniec, przebiegającej tranzytem północnym skrajem gminy, w rejonie wsi Podlesina.

Podstawę układu drogowego obszaru stanowi droga wojewódzka nr 865 relacji Jarosław – Bełżec przebiegająca na obszarze gminy przez: Płazów - Narol - Kadłubiska i 16 dróg powiatowych.

Droga wojewódzka stanowi najważniejszą arterię komunikacyjną dla tej części woj. podkarpackiego, ponieważ łączy 2 układy dróg krajowych – nr 4 Zgorzelec – Korczowa i nr 17 Warszawa – Hrebenne.

Opisany wyżej układ komunikacyjny terenu wykształcał się długofalowo wraz z układem osadniczym obszaru i w chwili obecnej wymaga przede wszystkim modernizacji - z wyjątkiem miasta Narola.

Miasto wymaga w trybie pilnym budowy obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Bełżec, oddziałującej b. destruktywnie na zabytkową zabudowę miejską.

Aktualnie wdrożone zostały prace projektowe zmierzające do realizacji obwodnicy.

7.1.3. Infrastruktura techniczna.

▪ ZAOPATRZENIE W WODĘ:

W stanie istniejącym ok. 95 % mieszkańców MiG Narol zaopatrywanych jest w wodę dla celów konsumpcyjno-bytowych w systemie wodociągów komunalnych.

Ostatnią większą jednostką osadniczą wymagającą zwodociągowania jest wieś Podlesina, planowana do kompleksowego zwodociągowania w latach 2018/2019 w oparciu o własne ujęcie wód podziemnych.

Jedynie b. niewielkie zgrupowania rozproszonej zabudowy, usytuowane w znacznej odległości od głównych terenów osadniczych, zaopatrywane będą w wodę z ujęć indywidualnych.

Aktualnie funkcjonujący system zaopatrzenia mieszkańców w wodę oparty jest na następujących ujęciach wód podziemnych i układach wodociągowych:

- układ zasilany z ujęcia w Narolu Wsi (wydajność 1.440 m³/dobę) - zaopatrujący w wodę 7 jednostek osadniczych: M. Narol i 5 okolicznych wsi: Narol Wieś, Kadłubiska, Lipsko, Lipie, Jędrzejówka, Dębiny i Huta Złomy,
- układ zasilany z ujęcia w Płazowie (wydajność 650 m³/dobę) - zaopatrujący 2 jednostki osadnicze: Płazów i Ruda Różaniecką,
- układ zasilany z ujęcia w Łukawicy (wydajność 400 m³/dobę) - zaopatrujący w wodę 4 wsie: Łukawica, Chlewiska, i Wola Wielka,
- układ zasilany z ujęcia w Łówczy - zaopatrujący w wodę wieś Łówcza,
- układ zasilany z ujęcia w Hucie Różanieckiej (wydajność 200 m³/dobę) - zaopatrujący w wodę Hutę Różaniecką oraz przysiółek Maziarnia,

Wszystkie ww. ujęcia wód głębinowych są zmodernizowane, posiadają wyznaczone strefy ochronne zgodnie z obowiązującymi przepisami i rezerwy wodne, co zabezpiecza zasoby ilościowe i jakościowe ujęć w perspektywie.

▪ GOSPODARKA ŚCIEKOWA.

Aktualnie systemem kanalizacji sanitarnej objętych jest blisko 70 % mieszkańców MiG Narol.

Na terenie MiG Narol funkcjonują 2 systemy kanalizacyjne, oparte na komunalnych oczyszczalniach ścieków, zlokalizowanych w Narolu i Rudzie Różanieckiej.

Do oczyszczalni w Narolu odprowadzane są ścieki komunalno-bytowe z 7-miu miejscowości, położonych po północnej stronie garbu Roztocza - M. Narol i 6 wsi: Narol Wieś, Kadłubiska, Lipsko, Lipie, Łukawica i Jędrzejówka.

Nowa oczyszczalnia ścieków w Narolu posiada wydajność ok. 600 m³/dobę, a aktualny zrzut ścieków wynosi ok. 140 m³ /dobę.

Docelowo do ww. oczyszczalni (uzyskane pozwolenie na budowę) będą odprowadzane ścieki z pozostałych miejscowości położonych w północnej części gminy, tj.: Chlewiska, Łukawica, Wola Wielka, Dębiny i Huta Złomy.

Do oczyszczalni ścieków w Rudzie Różanieckiej odprowadzane są aktualnie ścieki z 2 miejscowości: Rudy Różanieckiej i Huty Różanieckiej.

Docelowo planuje się odprowadzanie ścieków z innych miejscowości położonych po południowej stronie garbu Roztocza, tj.: Płazowa i Łówczy.

Oczyszczalnia w Rudzie Różanieckiej aktualnie przechodzi gruntowną modernizację – przebudowę, po której posiadać będzie przepustowość ok. 450 m³ ścieków/dobę. Aktualny zrzut ścieków wynosi ok. 70 m³ ścieków / dobę.

Poza ww. systemami kanalizacyjnymi pozostaje aktualnie mała wieś Podlesina, z uwagi na dużą odległość od Narola i ukształtowanie terenu. Najprawdopodobniej wymagać będzie indywidualnej oczyszczalni ścieków.

Istniejący układ kanalizacyjny w gminie oparty na oczyszczalniach ścieków w Narolu i Rudzie Różanieckiej, należy uznać za model docelowy z uwagi na ukształtowanie terenu. W przyszłości wymagać on może jedynie modernizacji i rozbudowy.

W niewielkich zgrupowaniach rozproszonej zabudowy zagadnienie gospodarki ściekowej planuje się rozwiązać w oparciu o dowóz ścieków na komory zlewnie ww. oczyszczalni lub ich oczyszczanie poprzez oczyszczalnie przydomowe.

▪ **GOSPODARKA ODPADAMI.**

System gospodarki odpadami na terenie MiG Narol oparty jest na systemie mieszanym, zorganizowanym przez Burmistrza MiG Narol - obejmującym:

- gromadzenie odpadów komunalno-bytowych przez ich wytwórców (gospodarstwa domowe i podmioty gospodarcze) oraz transport ww. odpadów przez sp-kę gminną na tymczasowe składowisko odpadów w Narolu Wsi k. Narola,
- wywóz odpadów ze składowiska jw. do zakładu przetwarzania odpadów w Młynach k. Radymna przez podmiot zewnętrzny – aktualnie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp-ka z o.o. z Tylmanowej.

▪ **GAZOWNICTWO.**

Aktualnie z gazu ziemnego dla potrzeb bytowo-grzewczych około 22 % mieszkańców MiG Narol.

Istniejący system gazowniczy MiG Narol obejmuje tylko część obszaru gminnego, położoną na trasie gazociągu wysokoprężnego CN 6,4 Mpa relacji Szczutków (Gm. Lubaczów) – Komarów (woj. lubelskie).

Przy ww. gazociągu zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa gazu w dzielnicy Narola – Młynki – w oparciu o którą zgazyfikowane są: Narol (zgazyfikowany w blisko 100 %) i 4 przyległe wsie: Narol Wieś, Kadłubiska, Jędrzejówkę, Lipie i Lipsko.

Zagadnienie korzystania z energii gazowej przez mieszkańców – niezależnie od komfortu bytowego – nie jest zagadnieniem najpilniejszym, ponieważ w wysokim wskaźniku lesistości gminy, powszechne jest korzystanie przez mieszkańców dla potrzeb bytowo-grzewczych z drewna.

Docelowo stacja redukcyjno-pomiarowa w Młynkach winna zasilać ok. 70 % populacji gminnej, a pozostałe 30 % populacji 2-ga stacja redukcyjno-pomiarowa planowana w rejonie Łówczy, z której zasilane byłyby Łówcza, Płazów i Ruda Różaniecka.

▪ **ELEKTROENERGETYKA.**

100 % gospodarstw domowych na obszarze MiG Narol zasilanych jest w energię elektryczną. Na obszarze MiG Narol występują 2 układy elektroenergetyczne - regionalny i lokalny.

Układ regionalny stanowi linia napowietrzna WN 110 kV Tomaszów Lubelski – Jarosław, przebiegająca tranzytem przez wschodnią część obszaru gminy.

Lokalny układ elektroenergetyczny obejmuje: napowietrzne i kablowe linie SN15 kV, system stacji Trafo 15/0,4 kV i sieć napowietrzno-kablową 0,4 kV.

Podstawę zasilania lokalnego układu elektroenergetycznego stanowią 2 GPZ 110/15 kV - zlokalizowane poza obszarem gminy - w Lubaczowie i Tomaszowie Lubelskim, z których wprowadzane są w obszar gminy linie SN15 kV.

Lokalny układ elektroenergetyczny M.i G. Narol zaspokaja potrzeby mieszkańców na energię elektryczną i w perspektywie czasowej wymagać będzie jedynie modernizacji i rozbudowy - relatywnie do procesu urbanizacji obszaru.

▪ **TELEKOMUNIKACJA.**

Aktualnie układ telekomunikacyjny gminy oparty jest na obiektach i urządzeniach technologicznych 2-ch grup operatorów – Orange (b. TPSA) i operatorach telefonii komórkowej.

Gminny układ telekomunikacyjny Orange oparty jest na 2-ch głównych elementach funkcjonalnych:

- magistrali światłowodowej Lublin - Chełm – Zamość – Jarosław, przebiegającej przez teren gminy wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Bełżec,
- centrali cyfrowej w Narolu o pojemności 976 numerów – przekazanej do użytku w 1998 r.

Centrala w Narolu stanowi element węzłowy całego układu telekomunikacyjnego MiG Narol i wraz z ww. światłowodem magistralnym, zapewnia mieszkańcom kierunkowe połączenia międzymiastowe w ruchu automatycznym.

Do centrali gminnej światłowodami lokalnymi wpięci są abonenci z poszczególnych miejscowości gminy.

System telefonii komórkowej oparty jest na tzw. stacjach bazowych BTS (maszty telekomunikacyjne z kontenerami technicznymi).

Istniejące na terenie gminy stacje bazowe stanowią fragment regionalnych systemów telefonii komórkowej poszczególnych operatorów.

Aktualnie na terenie gminy zlokalizowane są 3 stacje bazowe w Jędrzejówce k. Narola. Lokalizacja kolejnych jest tylko kwestią czasu, ponieważ modernizacja systemu wymaga zagęszczenia stacji bazowych.

7.1.4. Gospodarka gminna:

Całokształt gospodarki gminnej obejmuje zagadnienia związane z gospodarką rolną, gospodarką leśną oraz pozostałymi działami gospodarczymi.

Zagadnienia związane z gospodarką rolno-leśną omówione są w innych podrozdziałach niniejszej analizy.

Niniejszy rozdział dotyczy poza rolniczych działów gospodarki gminnej. Na terenie MiG Narol obejmują one kilka większych przedsiębiorstw zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sadowym i ponad 200 mniejszych podmiotów gospodarczych rejestrowanych w tzw. systemie Regon.

Do większych przedsiębiorstw na terenie MiG Narol należą:

- Zakład Przerobu Drewna w Rudzie Różanieckiej,
- Zakład Przerobu Drewna „KAZET” w Narolu,
- Wytwórnia Wód Mineralnych „GALICJA” sp-ka z o.o. w Narolu,
- Zakład Rolno-Przetwórczy Sp-ka z o.o. (gorzelnia) Gabriel Rzym w Narolu
- PHU „PIŁAT” Marcin Piłat – Magazyn zbożowy w Narolu
- Delikatesy „Centrum”
- SPAR
- Centrum Handlowe „Dudek”
- Transexpres Leszek Świdniak
- Składnica Części „Rolnik”
- sprzedaż materiałów budowlanych Marcin Bodnar w Narolu

Wg. danych Urzędu MiG Narol na koniec sierpnia 2018 r. zarejestrowanych było na terenie miasta i gminy w systemie REGON 274 podmioty gospodarcze – z czego 223 podmioty aktywne, a 51 wykreślone (nieaktywne).

Ww. podmioty gospodarcze prowadzone są przez osoby fizyczne i spółki cywilne – przeważnie 1-no osobowe.

W skali poszczególnych sołectw liczba zarejestrowanych podmiotów przedstawiała się następująco:

- Narol	109	40,4 %
- Chlewiska	6	2,3 %
- Dębiny	4	1,6 %
- Huta Różaniecka	10	3,7 %

- Huta Złomy	5	1,8 %
- Jędrzejówka	24	8,9 %
- Kadłubiska	8	3,0 %
- Lipie	8	3,0 %
- Lipsko	12	4,5 %
- Łówcza	3	1,1 %
- Łukawica	15	5,5 %
- Narol Wies	19	7,1 %
- Płazów	8	3,0 %
- Podlesina	0	0,0 %
- Ruda Różaniecka	25	9,3 %
- <u>Wola Wielka</u>	<u>13</u>	<u>4,8 %</u>
razem	274	100,0 %

Z ww. zestawienia wynika, że w gminnym ośrodku usługowym w Narolu i ciężącymi do niego podmiejskim miejscowościami Lipskiem i Jędrzejówką, skupione jest blisko 54 % podmiotów gospodarczych.

Liczba podmiotów na terenie MiG Narol ma charakter ustabilizowany, ponieważ aktualna liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (274), jest zbliżona do liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminnej ewidencji działalności gospodarczej w 2006 r., która wynosiła wówczas 262.

Orientacyjna struktura branżowa prowadzonej działalności gospodarczej przedstawia się następująco:

lp. branża	%
1. usługi handlowe i gastronomia	38,0
2. usługi budowlane	27,0
3. drobna wytwórczość	9,0
4. usługi transportowe	8,0
<u>5. inne</u>	<u>18,0</u>
razem	100,0

7.1.6. Infrastruktura społeczna:

Na infrastrukturę społeczną MiG Narol składają się elementy branżowe:

- oświaty i wychowania,
- ochrony zdrowia,
- opieki społecznej,
- kultury, sportu i rekreacji,
- bezpieczeństwa publicznego
 - Oświata i wychowanie:

Sieć placówek oświatowych i wychowawczych na terenie MiG Narol w 2017 r. obejmowała 4 placówki oświatowe i 2 przedszkolne.

Były to:

- Szkoła Podstawowa w Narolu dla 359 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Rudzie Różanieckiej dla 196 uczniów
- Szkoła Podstawowa w Łukawicy dla 140 uczniów
- Gimnazjum Publiczne w Narolu dla 102 uczniów

- 4-rooddziałowe Przedszkole Gminne w Narolu dla 100 dzieci
- 1-oddziałowe Przedszkole Gminne w Rudzie Różanieckiej dla 25 dzieci.

W sumie placówkach oświatowych na terenie miasta i gminy uczyło się 797 dzieci (ok. 9,5 % populacji miejsko-gminnej) – a opieką przedszkolną objętych było 125 dzieci.

W związku z obecną sytuacją demograficzną i prognozami demograficznymi, istniejącą sieć szkolną można uznać za wystarczającą – wymagająca jedynie modernizacji i doskonalenia funkcjonalnego.

Natomiast rozbudowy wymaga baza przedszkolna.

- Opieka zdrowotna:

Specjalistyczną opiekę zdrowotną na terenie MiG Narol zapewnia Centrum Opieki Zdrowotnej (szpital powiatowy) w Lubaczowie.

Sieć placówek opieki zdrowotnej bezpośrednio na terenie MiG Narol w 2017 r. obejmowała 4 niepubliczne placówki podstawowej opieki zdrowotnej:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Przychodnia Zdrowia w Narolu
- „R-36” Sp. z o.o. Zakład Opieki Zdrowotnej w Rudzie Różanieckiej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „R-36” w Płazowie
- Zakład Opieki Zdrowotnej „R-36” Punkt Zdrowia w Narolu.

- Opieka społeczna:

Sieć placówek opieki społecznej na terenie MiG Narol obejmowała łącznie w 2017 r. 3 placówki:

- Dom Pomocy Społecznej w Rudzie Różanieckiej dla 226 stałych pensjonariuszy – mający zasięg ponadlokalny,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku (pobytu dziennego) dla 34 podopiecznych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu.

Podstawową jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej dla mieszkańców MiG Narol jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narolu.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej, będące zadaniami własnymi gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową w zakresie ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, lub wykonywane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i inne zadania wynikające z przepisów prawa.

Na przestrzeni minionych lat ośrodek świadczył pomoc następującej liczbie rodzin i liczbie osób w rodzinach (rodziny / osoby) z tytułu następujących powodów i potrzeb:

lp.	pomoc	2002 r.	2005 r.	2017 r.
1.	z powodu ubóstwa	381 / 1.314	336 / 1.447	...
2.	z powodu bezrobocia	266 / 1.051	181 / 753
3.	z powodu niepełnosprawności	263 / 843	65 / 295
4.	z potrzeby ochrony macierzy	34 / 197	-	...
5.	bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	33 / 145	38 / 229	...
6.	uzależnienia od alkoholu	1 / 1	1 / 1	...

7. ogółem 461 / 1.660 380 / 1.646 ...

▪ Kultura:

Sieć placówek kultury na terenie MiG Narol obejmowała w 2017 r. 7 placówek:

- Gminny Ośrodek Kultury w Narolu
- Miejsko–Gminną Bibliotekę Publiczną im. Tadeusza Polanowskiego w Narolu
- b. cerkiew greko-katolicka adaptowana po remoncie na Centrum Wystawienniczo-Koncertowe,
- filię ww. biblioteki w Rudzie Różanieckiej
- Izby Pamięci w Lipsku i Narolu Wsi (w realizacji)

▪ Sport i rekreacja:

Sieć placówek sportowych i rekreacyjnych na terenie MiG Narol obejmowała w 2017 r. następujące instytucje i placówki:

- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Narolu (ze stadionem sportowym i domkami wypoczynkowymi)
- boiska piłkarskie w Narolu, ul. Graniczna
- kluby piłkarskie: MKS „Roztocze” Narol, LKS „Tanew” Wola Wielka i LKS „Leśnik” Płazów,
- szkółka piłkarska Akademia Młodego Piłkarza w Narolu

▪ Porządek publiczny:

Podstawowy porządek publiczny na terenie Mig Narol zabezpiecza Gminny Posterunek Policji w Narolu.

Pod względem administracyjnym posterunek podlega pod Powiatową Komendę Policji w Lubaczowie.

W gminie nie ma Straży Gminnej, która wspomagałaby pracę Policji.

Znajdują się natomiast 2 remizy Ochotniczej Straży Pożarnej – w Narolu (nowa - w budowie) i Rudzie Różanieckiej (wdrożona modernizacja).

7.2. ANALIZA EKONOMICZNA

Analiza ekonomiczna jest materiałem pomocniczym dla weryfikacji pierwotnych założeń planistycznych, w zakresie eliminacji rozwiązań niekorzystnych dla gmin, które nie mieszczą się w ich możliwościach finansowych.

Przeprowadzając niniejszą analizę ekonomiczną bazowano na założeniach perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego wg. obowiązującego studium z 2000 r.

Dane ekonomiczne, zarówno przychody jak i możliwe wydatki, będą mogły być określone w sposób precyzyjniejszy po sporządzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których sporządzane są prognozy skutków finansowych uchwalenia planów.

Diagnoza stanu istniejącego MiG Narol – stanowi materiał wyjściowy do analiz ekonomicznych w aspekcie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju MiG Narol oraz ekonomii gminnej.

Rozpatrywane w takim aspekcie ustalenia Diagnozy dają się zestawić w 3 bloki zagadnień:

- bariery i ograniczenia rozwoju,
- bodźce rozwoju,
- główne problemy rozwojowe obszaru MiG Narol.

Bariery i ograniczenia rozwoju MiG Narol dotyczą sfery struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru, sfery komunikacji i infrastruktury technicznej oraz sfery społeczno-gospodarczej.

Podstawowym ograniczeniem w sferze funkcjonalno-przestrzennej jest usytuowanie 100 procent obszaru w strefie chronionego krajobrazu, lub obszarów chronionych pod względem zasobów środowiska przyrodniczego, na które składają się: Południoworoztoczański Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej i Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Obszary Natura 2000 „Puszcza Solska” i „Roztocze”. Na obszarach tych obowiązują określone nakazy i zakazy, co do zasad zagospodarowania terenu i lokalizacji obiektów – np. przemysłowych, lub zasad prowadzenia gospodarki rolno-leśnej – np. wyrębu drewna.

Podstawową barierą rozwoju w sferze infrastruktury technicznej i komunikacji jest szybkie rozwiązanie takich zagadnień jak:

- rozbudowa istniejącego systemu gospodarki ściekami w celu dokończenia kompleksowej kanalizacji gminy,
- dokończenie zaopatrzenia w wodę
- stan techniczny dróg gminnych
- segregacja ruchów
- budowa kompleksu ścieżek rowerowych i infrastruktury turystycznej

W sferze społeczno-gospodarczej:

- utrzymywanie się ciągle wysokiej ok. 8,3 % (sierpień 2018 r.) stopy bezrobocia, niemal 2-krotnie wyższej od średniej krajowej,
- rozdrobnienie agrarne i zacofanie technologiczne indywidualnych gospodarstw rolnych,
- brak w stosunku do rolnictwa-leśnictwa alternatywnych źródeł zatrudnienia,
- peryferyjne położenie w stosunku do ośrodków regionalnych w Rzeszowie i Lublinie, rzutujące na możliwość dostępu do szerokiego wachlarza usług społecznych.

Po stronie bodźców rozwoju obszaru MiG Narol należy wymienić większość tych samych ograniczeń rozwoju, ponieważ prezentują one dwie strony tego samego medalu:

- walory przyrodniczo-krajobrazowe i niski stopień skażenia środowiska, stanowiące aktualnie ograniczenia rozwoju, predysponują jednocześnie obszar do rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku i uczynienia z nich wiodącej funkcji rozwoju gospodarki gminnej,
- usytuowanie ośrodka miejskiego w Narolu, przy drodze wojewódzkiej nr 865 – głównej arterii regionu predysponujące go do odgrywania roli głównego węzła usługowego i obsługi ruchu turystycznego, w rejonie Roztocza Wschodniego.

Główne problemy rozwojowe MiG Narol:

- ograniczenie ciągle wysokiej stopy bezrobocia,
- restrukturyzacja rolnictwa i przejście części ludności rolniczej do strefy zawodów poza rolniczych,
- szybkie wykreowanie turystyki, rekreacji i wypoczynku, do jednej z wiodących funkcji obszaru – poprzez działania promocyjne w skali regionu i ponadregionalnym,
- wydłużenie letniego sezonu w turystyce na całoroczny – szczególnie zimowy poprzez rozwój sportów i rekreacji zimowej,
- stworzenie poprzez rozwój turystyki i rekreacji alternatywnej gałęzi gospodarki gminnej, w stosunku do rolnictwa,
- możliwość równoczesnego uporania się z problemami dokończenia systemów infrastruktury technicznej, modernizacji dróg gminnych i budowy

Analizę ekonomiczną MiG Narol należy oprzeć na analizie i tempie rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej w okresie od 2000 r.

W tym 18-letnim okresie, w ramach współdziałania lokalnych władz samorządowych i innych oraz subsydiom UE potrafiiono uzyskać następujące zmiany:

- całkowicie zmodernizowano system telekomunikacyjny łączności przewodowej stworzono podstawy systemu łączności bezprzewodowej – nerwów współczesnej gospodarki,
- skanalizowano ok. 70 % obszaru gminy
- rozbudowano system zaopatrzenia w wodę
- we współdziałaniu z powiatem lubaczowskim wyremontowano częściowo drogi powiatowe o większym natężeniu ruchu,
- oddano do użytku szkołę w Narolu i Łukawicy
- zrewaloryzowano rynek staromiejski w Narolu z zabytkowym zespołem kościelnym i ratuszem
- zrewaloryzowano lub wyremontowano szereg obiektów zabytkowych.

Wszystkie te działania w znacznej mierze były możliwe dzięki uzyskanym subsydiom UE.

Zmodernizował się handel i usługi podstawowe dla mieszkańców. i to wszystko w praktycznie niecałym 14-letnim okresie przynależności do UE.

7.3. ANALIZA ŚRODOWISKOWA.

7.3.1. Uwarunkowania fizjograficzne:

- **MORFOLOGIA I BUDOWA GEOLOGICZNA TERENU:**

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną J. Kondrackiego, obszar gminy Narol leży w obrębie dwóch mezoregionów: Kotliny Sandomierskiej - na którą przypada ok. 25 procent powierzchni ogólnej (południowo-zachodnia część gminy) i Roztocza – na które przypada ok. 75 procent powierzchni ogólnej (północno-wschodnia część gminy).

Charakterystyczną granicą wizualną między ww. mezoregionami jest garb wypiętrzeń między Płazowem i Narołem o wysokości ok. 330 m n.p.m., ciągnący się w gminie wzdłuż linii Huta Złomy – Huta Różaniecka.

Pod względem geologicznym Kotlina Sandomierska należy do Zapadliska Przedkarpackiego, powstałego w trzeciorzędzie, wypełnionego osadami czwartorzędowymi. Roztocze zaś zbudowane jest z utworów kredowych pokrytych piaszczystymi i wapiennymi osadami morza mioceńskiego.

- **KLIMAT:**

Pod względem klimatycznym obszar gminy Narol należy do 2-ch dzielnic klimatycznych: Kotlina Sandomierska należy do dzielnicy XVII – Sandomiersko-Rzeszowskiej, a Roztocze należy do dzielnicy XII – Lubelskiej. Ponieważ na obszarze gminy Narol przebiega granica między ww. dzielnicami, różnice klimatyczne nie są znaczące.

- **WODY POWIERZCHNIOWE:**

Przez Roztocze przebiega dział wodny między Bugiem, Wieprzem i Sanem. Gmina Narol w całości należy do dorzecza Sanu - a właściwie do dorzecza jego najdłuższego prawobrzeżnego dopływu – Tanwi. Długość Tanwi wynosi 103 km, z czego odcinek w granicach gminy wynosi 17 km.

Główne źródło Tanwi bierze swój początek na zachód od Wielkiego Działu, w obrębie sołectwa Huta Złomy na wysokości 308 m n.p.m.

Inną rzeką płynącą przez gminę Narol jest Łówczanka – prawobrzeżny dopływ Wirowej, która ma swe źródła na wschodnim krańcu wsi Łówcza.

Przez Rudę Różaniecką przepływa potok Różaniec (Różanka), który swój początek bierze u stóp Roztocza, w pobliżu dawnego przysiółka Płazowa Kuryje. W Rudzie Różanieckiej potok wije się wśród łąk, często zmieniając koryto na dnice płytkiej doliny i zasila cztery stawy. Z Rudy Różanieckiej rzeczka płynie na zachód i zasila kompleks stawów Sopilne.

Na północ od Rudy Różanieckiej, w pobliżu Maziarni znajdują się źródła strumienia Paucza, gdzie projektuje się utworzenie „Źródła Pauczy”.

W obniżeniach, w dnach dolin powstają bezodpływowe, międzywydmowe jeziora. Najliczniej występują one w okolicy wsi Kadłubiska.

Znacznie częściej można spotkać stawy pochodzenia sztucznego. Największe ich skupisko znajduje się w okolicach Rudy Różanieckiej, gdzie są wykorzystywane przez tamtejsze gospodarstwo rybackie. Większe zbiorniki wodne występują również w Lipsku oraz Narolu (zbiornik Narol-Młynki).

7.3.2. Wody podziemne:

Północna część obszaru MiG Narol zlokalizowana jest w obrysie tzw. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 407 „Chełm – Zamość”.

Wody podziemne na obszarze MiG Narol występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych, w zależności od położenia na terenie Kotliny Sandomierskiej lub Roztocza.

Na terenie Kotliny Sandomierskiej głównym poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy.

Na terenie Roztocza głównymi poziomami wodonośnymi są poziom trzeciorzędowy i kredowy.

Utwory czwartorzędowe Kotliny Sandomierskiej zalegają na stropie trzeciorzędowych tzw. ilów krakowieckich i złożone są z osadów pylasto-piaszczystych, piaszczystych i piaszczysto-żwirowych. Utwory czwartorzędowe cechują się swobodnym zwierciadłem wody i znacznymi wydajnościami ujęć.

Na terenie Roztocza podstawowe znaczenie mają utwory kredowe. Stanowią je spękane margle tworzące poziom wód szczelinowych. Zasoby tych utworów zależą od stopnia nasilenia szczelin skalnych. Utwory kredowe z uwagi na skomplikowaną geologicznie budowę Roztocza występują w różnych konfiguracjach w stosunku do utworów trzecio i czwartorzędowych. Osiągają miąższość nawet do kilkuset metrów i mogą tworzyć do kilku poziomów wodonośnych występujących pod ciśnieniem. Wody z utworów kredowych ujmują między innymi główne ujęcia gminne w Narolu i Łówczy.

7.3.3. Surowce mineralne.

Lokalne zasoby surowców mineralnych są b. skromne. Należą do nich rozpoznane złoża wapieni i piasku.

Z uwagi na objęcie 100 % obszaru MiG Narol różnymi formami prawnej ochrony przyrody i krajobrazu, nie ma możliwości podjęcia ich eksploatacji na skalę przemysłową.

Jedynie wapienie zalegające b. płytko pod powierzchnią ziemi w rejonie Huty Różanieckiej, są tradycyjnie eksploatowane dla potrzeb lokalnego budownictwa.

7.3.4. Rolnictwo i gleby:

Użytki rolne na terenie MiG Narol zajmują powierzchnię ok. 7.895 ha – tj. ok. 38,9 % powierzchni.

Rolniczą przestrzeń produkcyjną MiG Narol pod względem warunków fizjograficznych, można podzielić na 3 strefy: o korzystnych warunkach, o mało korzystnych warunkach i niekorzystnych warunkach dla rolnictwa.

Obszary o korzystnych warunkach fizjograficznych dla rolnictwa położone są w rejonie Roztocza i obejmują gleby brunatne wytworzone z wietrzlin opoki kredowej, zbonifikowane w IV klasie gruntów ornych, lokalnie III, zaliczone do kompleksu żytnio-ziemniaczanego dobrego i bardzo dobrego, miejscami do pszennego dobrego.

Obszary tej strefy stanowią ok. 60 procent ogólnej powierzchni gruntów rolnych w gminie. Kompleksy tych gleb występują w rejonie: Narola Wsi, Kadłubisk, Lipia, Chlewisk, Woli Wielkiej, Jędrzejówki i Dębin – a więc w północno-wschodniej części obszaru gminy.

Obszary o mało korzystnych warunkach dla rolnictwa położone są w rejonie Kotliny Sandomierskiej i obejmują gleby bielcowe, wytworzone z utworów pyłowych, piasków gliniastych i słabo gliniastych, zaliczone do kompleksu żytnio-ziemniaczanego słabego, zbonifikowane w IVb i V klasie gruntów ornych.

Obszary te stanowią ok. 25 procent ogółu gruntów rolnych gminy i rokują małe możliwości rozwojowe dla rolnictwa. Największe kompleksy tych gleb występują w rejonie: Huty Różanieckiej, Rudy Różanieckiej, Płazowa, Łówczy i Narola.

Obszary o niekorzystnych warunkach fizjograficznych dla rolnictwa występują zarówno w rejonie Roztocza i Kotliny Sandomierskiej.

W obrębie Kotliny Sandomierskiej są to łąki i pastwiska o słabych warunkach glebowych, wilgotnościowych i klimatycznych. Występują głównie w rejonie Huty Różanieckiej, Rudy Różanieckiej i Płazowa.

Gleby te występują w rejonie Dębin, Łukawicy, Jędrzejówki i Narola.

Gleby o niekorzystnych warunkach fizjograficznych dla produkcji rolnej zajmują ok. 15 procent ogółu gruntów rolnych w gminie. W związku z tak niekorzystnymi warunkami środowiskowymi gleby te najlepiej nadają się pod zalesienia. Największe kompleksy tych gleb występują w rejonie Huty Różanieckiej, Płazowa i Lipska.

Pod względem bonitacji użytków rolnych charakterystyczny jest minimalny udział gleb najwyższych klas – ponieważ brak gleb klas I – II i tylko 6 % udział gleb klasy III.

Dominują gleby klasy IV, które stanowią ok. 57 % ogółu gruntów.

Gleby klas najniższych V - VI stanowią ok. 37 % ogółu gruntów.

Melioracje:

W okresie po 1945 r. przeprowadzone melioracje na powierzchni ok. 390 ha gruntów rolnych, tj. ok. 5 procent ogólnej powierzchni gruntów rolnych.

Największe pod względem powierzchniowym melioracji przeprowadzono w rejonach:

- Narola Wsi	232 ha
- Narola	61 ha
- Lipia	42 ha
- Rudy Różanieckiej	29 ha
- Łówczy	19 ha

- Płazowa 4 ha
- Kadłubisk 3 ha

W świetle dzisiejszych ocen przeprowadzonych melioracji z uwagi na objęcie całego obszaru gminy różnymi formami prawnej ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych jest negatywna, ponieważ naruszyły one naturalne warunki gruntowo-wodne i uwarunkowania siedliskowe flory i fauny.

W świetle ww. uwarunkowań struktura użytków rolnych w gminie Narol przedstawia się następująco:

- grunty orne	6.233 ha	79,0 %
- łąki i pastwiska	1.618 ha	20,5 %
- sady	44 ha	0,4 %
- ogółem	7.895 ha	100,0 %

7.3.3. Leśnictwo:

Ogólna powierzchnia gruntów leśnych w MiG Narol (wg. stanu na 2005 r.) wynosiła ok. 11.379 ha – tj. ok. 56 % (wskaźnik lesistości) ogólnej powierzchni gminy.

Jest to b. wysoki wskaźnik lesistości, bo niemal 2-krotnie większy od średniego wskaźnika lesistości kraju.

Wskaźnik lesistości na terenie gminy jest zróżnicowany i wiąże się ze wskaźnikiem waloryzacji gruntów rolnych.

Sołectwa zgrupowane w południowo-zachodniej części gminy o słabszych glebach charakteryzują się b. wysokim wskaźnikiem lesistości (np. Ruda Różaniecka – ok. 81 %, Płazów – ok. 78 %, Huta Różaniecka – ok. 76 %).

Sołectwa w północno-wschodniej części gminy o wyższym wskaźniku waloryzacji gruntów rolnych charakteryzują się niższym wskaźnikiem lesistości terenu (np. Narol Wieś – ok. 6 %, Chlewiska – ok. 10 %).

Pod względem własnościowym lasy Skarbu Państwa (Gospodarstwo Lasy Państwowe Skarbu Państwa) posiadają powierzchnie ok. 78 % ogólnej powierzchni lasów.

Osoby fizyczne i prawne są właścicielami ok. 22 % powierzchni leśnej, a MiG Narol ok. 10 %.

Pod względem przyrodniczym lasy na terenie MiG Narol należą do 2-ch dużych formacji leśnych – Puszczy Solskiej (orientacyjnie po zachodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Bełżec) i Lasów Roztoczańskich (orientacyjnie po wschodniej stronie ww. drogi).

Pod względem siedliskowym lasy na terenie gminy obejmują 11 typów – z czego największe powierzchnie porastają:

- Bór mieszany świeży (Bmw) – ok. 36 %,
- Las mieszany świeży (LMśw) – ok. 27 %
- Bór świeży (Bśw) – ok. 11 %,

Najmniejsze powierzchnie porastają: Bór wilgotny (Bw), Bór bagienny (Bb), Las mieszany wilgotny (LMw), Ols jesionowy (OIJ) i Las łęgowy (Lł) – po ok. 1 %.

7.3.6. Stan środowiska naturalnego.

- JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO:

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie MiG Narol są transport samochodowy i procesy spalania paliw dla potrzeb bytowo-grzewczych mieszkańców.

W stosunku do końca XX w. jakość powietrza atmosferycznego w rejonie Narola uległa zdecydowanej poprawie – jest to wynikiem zarówno transformacji gospodarczej na terenie Narola, jak i działań ograniczających emisję zanieczyszczeń w zakładach usytuowanych poza obszarem gminy Narol.

Na obszarze Narola brak jest znaczących punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza.

Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych jest niska - wg. ocen jakości powietrza wykonywanych przez WIOS Rzeszów, na terenie Narola nie stwierdzono przekroczeń wartości kryterialnych, ustalonych dla zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz zawartości metali i węglowodorów w pyle.

W stanie istniejącym analizowany obszar cechuje się ogólnie niskim poziomem zanieczyszczeń podstawowych, takich jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i pył zawieszony - z uwagi na: małą intensywność zabudowy, niewielkie natężenie ruchu samochodowego oraz brak obiektów i przedsięwzięć (również na terenach sąsiednich), mogących w znaczący sposób wpływać na stan środowiska.

Stężenie zanieczyszczeń we wsiach odległych od ośrodka miejskiego w Narolu jest kilkakrotnie mniejsze, ponieważ brak większego natężenia transportu samochodowego, a głównym paliwem w gospodarstwach domowych z uwagi na duże kompleksy leśne jest drewno.

▪ KLIMAT AKUSTYCZNY:

Na terenie Narola nie prowadzono do tej pory badań natężenia poziomu hałasu komunikacyjnego – decydującego o jakości klimatu akustycznego.

Można się spodziewać okresowych przekroczeń poziomu hałasu wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Bełzec – która jest obecnie oddalona od analizowanego terenu ponad 0,5 km, a będzie odsunięta jeszcze dalej w związku z budową w ciągu ww. drogi obwodnicy m. Narola.

▪ STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH:

Na terenie gminy systematycznie badana jest w ciągu roku przez służby sanitarno-epidemiologiczne rzeka Tanew przepływająca przez Łukawicę i Narol oraz zalew kąpielowy w Lipsku.

Incydentalnie natomiast badane były takie ciekі jak: Różanka i Łówczanka, przepływające przez Rudę Różaniecka oraz Łówczę i Płazów.

W 2000 r. w rejonie Jędrzejówki rzeka Tanew prowadziła wody zakwalifikowane do II klasy czystości, ze względu na odchylenia od wymaganego składu bakteriologicznego.

Wody zalewu kąpielowego w Lipsku kwalifikowały się zmiennie do III klasy czystości lub jako poza klasowe, ze względu na odchylenia od wymaganego składu chemicznego i bakteriologicznego.

▪ ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE:

Tereny MiG Narol charakteryzują się korzystnymi warunkami środowiskowymi.

Brak znaczących zagrożeń antropogenicznych, za wyjątkiem zanieczyszczeń powietrza benzopirenem, które to zjawisko dotyczy jednak większości obszarów zurbanizowanych kraju.

5.5. Stan ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Na terenie MiG Narol występują wszystkie formy ochrony przyrody przewidziane ustawą o ochronie przyrody - z wyjątkiem parków narodowych. Są to:

- Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (w skrócie ROChK)
- 2 parki krajobrazowe:
 - Puszczy Solskiej (PKPS)
 - Południowo-roztoczański (PPK)
- 2 obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków – OSO „PUSZCZA SOLSKA” (PLB060008)
 - obszar specjalnej ochrony ptaków – OSO „ROZTOCZE” (PLB060012)
- 3 rezerваты przyrody - „Źródła Tanwi”, „Bukowy Las”, „Minokąt”,
- 2 użytki ekologiczne
- 256 pomników przyrody.

Najbardziej charakterystyczną cechą obszaru gminy jest objęcie całego obszaru różnymi formami ochrony – w tym niektórych 2-krotnie lub nawet 3-krotnie.

100 procent obszaru gminy objęty jest ochroną pod względem krajobrazowym – na którą składają się Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (ok. 56,2 % obszaru gminy), Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej (ok. 27,5 % obszaru gminy) i Południoworoztoczański Park Krajobrazowy (ok. 16,3 % obszaru gminy).

Około 85 % obszaru gminy należy do obszaru europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków – OSO „PUSZCZA SOLSKA” (PLB060008) i Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków – OSO „ROZTOCZE” (PLB060012)

Duże kompleksy leśne, liczne stawy oraz zróżnicowana rzeźba terenu są znakomitą ostoją dla licznych gatunków flory i fauny. Bogactwo miejscowej przyrody znalazło wyraz w utworzonych tutaj 3 rezerwatach przyrody. Wielkość zbiorowisk i zespołów roślinności bardzo korzystnie wpływa na bogactwo świata zwierzęcego występującego w gminie Narol.

▪ PARK KRAJOBRAZOWY PUSZCZY SOLSKIEJ:

Ogólna powierzchnia Parku obejmuje 28. 978 ha, położone na terenie woj. lubelskiego i podkarpackiego.

Na terenie gminy Narol park obejmuje obszar 5.778 ha (ok. 28,5 procent obszaru gminy), położone w 3-ch sołectwach: Huta Różaniecka, Ruda Różaniecka i Płazów.

Atrakcyjność i różnorodność terenu Parku wynika z faktu, że zlokalizowany jest on na styku dwóch odmiennych jednostek fizjograficznych: Kotliny Sandomierskiej i Roztocza.

Park obejmuje lesiste, południowo-zachodnie wzgórze części krawędziowej Roztocza Środkowego oraz fragmenty rozciągającej się u jego stóp Puszczy Solskiej. Piękno krajobrazu kształtują niewysokie wzniesienia (do 320m n.p.m.) porośnięte lasami, wydmy, liczne bagna i torfowiska.

Teren Parku w 85% porastają lasy. Są to głównie: bory sosnowe, buczyna z dużym udziałem jodły oraz olsy tworzące naturalny krajobraz.

Przyroda zachowała się w bardzo dobrym stanie ze względu na niskie zaludnienie i brak przemysłu. Jego najcenniejsze fragmenty zostały objęte wyższą formą ochrony przyrody w trzech rezerwatach:

- "Nad Tanwią", który zajmuje powierzchnię 41,33 ha, gdzie na 200 metrowym odcinku Tanwi znajdują się 24 progi tworzące niewielkie wodospady a najwyższy z nich, na wpadającym do Tanwi potoku Jeleń, ma 1,5 m wysokości,
- "Czartowe Pole" o powierzchni 63,71 ha w Nowinach na potoku Sopot (woj. lubelskie) gdzie chroniona jest piękna dolina potoku, który przecinając krawędź Roztocza, wytworzył liczne progi i bystrza.
- "Bukowy Las" pod Narolem, w którym na powierzchni 86,31 ha chroni się naturalny drzewostan bukowo-jodłowy z licznymi egzemplarzami roślin chronionych porastający najwyżej położony fragment Parku. W starodrzewiu jodłowo - bukowym, rosną drzewa o wymiarach pomnikowych. Dotychczas za pomniki przyrody uznano: jedną jodłę pospolitą, sześć buków zwyczajnych oraz jednego modrzewia europejskiego.

We wszystkich rezerwach urządzone są ścieżki dydaktyczno-przyrodnicze, na których można spędzić czas na poznawaniu osobliwości przyrody.

Dostępność terenu dla uprawiania różnorodnej turystyki ułatwiają przebiegające przez ostępy leśne, bite drogi publiczne. Pieszym wycieczkom sprzyja sieć gospodarczych duktów leśnych, co ma istotne znaczenie ze względów turystycznych.

▪ **POŁUDNIOWOROZTOCZAŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY:**

obszar całego parku obejmuje 20.256 ha – z czego ok. 80 procent znajduje się w woj. lubelskim, a ok. 20 procent w woj. podkarpackim. W woj. podkarpackim park obejmuje obszar dwóch gmin: Narol i Horyniec-Zdrój.

Na terenie gminy Narol park obejmuje 3.315 ha, tj. 16 procent obszaru gminy, położone w sołectwach: Wola wielka, Dębiny, Huta Złomy i Łukawica.

Południoworoztoczański Park Krajobrazowy funkcjonuje na mocy Uchwały Nr XXXIX/790/13 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 28.10.2013 r. (Dz.U.Woj.Podk. z 2013 r. poz.3631).

Park utworzony został w celu ochrony cennych walorów przyrodniczych, krajobrazowych, wypoczynkowych i kulturowo-historycznych przed nasilającą się antropopresją.

Wielkim bogactwem Parku są zwarte kompleksy leśne pokrywające jego powierzchnię w ok. 64 procentach. Największą powierzchnię zajmują drzewostany z udziałem sosny (ok. 85%).

Jego najcenniejsze fragmenty zostały objęte wyższą formą ochrony przyrody w trzech rezerwach: "Źródła Tanwi" w Hucie Złomy oraz rezerwat florystyczny „Sołokija" w Dziewięcierzu.

Dla poznania walorów przyrodniczych oraz wypoczynku i rekreacji została urządzona w rezerwacie ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza "Kobyle Jezioro".

▪ **ROZTOCZAŃSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU:**

Obejmuje obszar 32.174 ha, położony na terenie 3-ch podkarpackich gmin: Narol, Cieszanów i Horyniec-Zdrój. ROChK funkcjonuje na mocy Uchwały Nr XXXIX/783/13 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 28.10.2013 r. w sprawie Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz.U.Woj. Podk. z 2013 r. poz. 3586).

Na terenie gminy Narol ROChK rozdziela Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej i Południoworoztoczański Park Krajobrazowy.

Dla zachowania cennych fragmentów rodzimej przyrody planuje się utworzenie dwóch dalszych rezerwatów o wysokich walorach krajobrazowych, bogatych w florę i faunę pod nazwami: „Źródła Różańca” i „Źródła Pauczy”.

7.4. ANALIZA DEMOGRAFICZNA.

7.4.1. Ludność.

Wg. danych Urzędu MiG Narol w roku 2016 łączna liczba mieszkańców wynosiła 8.409 osób – z czego:

- w mieście Narolu mieszkało 2.164 osób - tj. ok.25,8 % ogółu populacji miejsko-gminnej,
- w gminie Narol mieszkało 6.245 osób - tj. ok.74,2 % ogółu populacji.

Liczba mieszkańców MiG Narol w rozbiciu na poszczególne jednostki sołectkie, wg. stanu na 31.12.2016 r. przedstawiała się następująco:

- Narol	2.164 os.	25,8 %
- Chlewiska	344 os.	4,1 %
- Dębiny	216 os.	2,6 %
- Huta Różaniecka	372 os.	4,4 %
- Huta Złomy	175 os.	2,1 %
- Jędrzejówka	479 os.	5,7 %
- Kadłubiska	207 os.	2,5 %
- Lipie	353 os.	4,2 %
- Lipsko	464 os.	5,5 %
- Łówcza	479 os.	5,7 %
- Łukawica	329 os.	3,9 %
- Narol Wies	494 os.	5,9 %
- Płazów	444 os.	5,3 %
- Podlesina	130 os.	1,5 %
- Ruda Różaniecka	1.249 os.	14,9 %
- <u>Wola Wielka</u>	<u>494 os.</u>	<u>5,9 %</u>
razem	8.409 os.	100,0 %

Na terenie MiG Narol występują b. znaczące różnice w gęstości zaludnienia terenu.

W mieście Narol wynosi ona ok. 174,5 osób /km², a w gminie Narol zaledwie ok. 32,8 osób/km². Wiąże się to z b. wysokim wskaźnikiem lesistości terenu gminnego (56 %).

Ww. wskaźniki są znacznie niższe od przeciętnego w województwie i kraju, w których wynoszą odpowiednio - w województwie podkarpackim ok. 118 osób/km² oraz w kraju 124 osoby/km².

W mieście Narolu (ośrodku gminnym) mieszka orientacyjnie co 4-ty mieszkaniec MiG Narol (25,7 % ogółu mieszkańców).

W Narolu i 5-ciu podmiejskich wsiach - Jędrzejówka, Kadłubiska, Lipie, Lipsko, Narol Wies, mieszka blisko połowa mieszkańców MiG Narol (49,7% ogółu mieszkańców). W miarę rozrastania się tych miejscowości, następuje stopniowe zlewianie się ich zabudowy z zabudową miejską.

7.4.2. Ruch ludności:

Wg. danych Urzędu MiG Narol w roku 2017 zmiany ludnościowe na terenie MiG Narol przedstawiały się następująco:

- zameldowania na pobyt stały na terenie MiG Narol – 174 os.
- wymeldowania poza teren MiG Narol – 103 os.
- saldo migracji - + 71 os.
- liczba urodzeń – 66 os.
- liczba zgonów - 92 os.
- przyrost naturalny – - 26 os. (ujemny)
- saldo ruchu ludności - + 45 os.

Struktura wiekowa mieszkańców przedstawiała się następująco:

- osoby do 7 lat (wiek przedszkolny) – 528 os. (6,4 % populacji),
- osoby 8 – 19 lat (wiek szkolny) – 921 os. (11,2 % populacji),
- osoby w wieku produkcyjnym - 5.164 os. (63,0 % populacji) – w tym:
 - kobiety – 2.220 os.
 - mężczyźni – 2.944 os.
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 1.593 os. (19,4 % populacji).

Podstawowymi czynnikami mającymi wpływ na liczbę ludności w MiG Narol są saldo migracji oraz przyrost naturalny, z których wynika, że przyrost mieszkańców w roku 2016 był dodatni i wyniósł 45 osób.

Charakterystycznym zjawiskiem obserwowanym w ostatnim okresie czasu na terenie MiG Narol, jest zwiększające się zainteresowanie gminą przez mieszkańców innych regionów kraju w aspekcie budowy budynków mieszkalnych i osiedlaniem się na tym terenie.

Być może można to wiązać z chęcią osiedlania się na terenach z nieskażonym środowiskiem naturalnym.

Wielkość tego ruchu można orientacyjnie szacować na około 15 - 20 osób rocznie i winno to być uwzględnione w prognozie demograficznej.

7.4.3. Prognoza demograficzna:

Zmiany liczby mieszkańców MiG Narol na przestrzeni ostatnich kilku lat przedstawiały się następująco:

lp.	sołectwo	2010 r.	2014 r.	2016 r.
1	M. Narol	2.183	2.172	2.164
2	Chlewiska	359	342	344
3	Dębiny	229	220	216
4	Huta Różaniecka	407	395	372
5	Huta Złomy	179	177	175
6	Jędrzejówka	488	484	479
7	Kadłubiska	213	207	207
8	Lipie	488	364	353
9	Lipsko	450	462	464
10	Łówcza	528	503	479
11	Łukawica	340	340	329
12	Narol Wieś	510	508	507
13	Płazów	467	464	444
14	Podlesina	129	129	130
15	Ruda Różaniecka	1.300	1.285	1.249

16	Wola Wielka	531	498	494
	razem	8.683	8.549	8.409

Jeszcze w roku 2000 liczba mieszkańców MiG Narol wynosiła 9.057 osoby.

Wynika z tego, że na przestrzeni ostatnich 16 lat liczba mieszkańców obszaru zmniejszyła się o około 650 osób (średnio ok. 40 osób na rok).

Wg. hipotezy demograficznej GUS z 2016 r. - w roku 2045 na terenach wiejskich woj. podkarpackiego średnia liczba osób w gospodarstwie domowym może wynieść 2,91 osoby wobec 3,26 osoby w roku 2016.

Z ustaleń dotyczących bezpośrednio obszaru MiG Narol wynika, że średnia liczba osób w gospodarstwie domowym wynosiła w 2016 r. ok. 3,23 osoby, tj. niemal dokładnie tyle ile wynosiła średnia dla woj. podkarpackiego.

W prognozie demograficznej dla MiG Narol w perspektywie czasowej najbliższych ok. 30 lat – przyjęto 2045 r. - oparto się na analizie ww. materiałów GUS, ale również na bezpośrednich analizach własnych dotyczących terenu MiG Narol, z których wynika między innymi, że:

- największy spadek liczby ludności na terenie MiG Narol miał miejsce bezpośrednio po roku 2004 – tj. po przystąpieniu Polski do UE i znaczącą emigracją zarobkową za granicę roczników młodych wchodzących w wiek produkcyjny,
- liczba ludności gminy odzwierciedla wprawdzie przede wszystkim trendy związane z przyrostem naturalnym – ale przyrost naturalny może być wynikiem nie tylko procesów naturalnych, ale również odzwierciedleniem aktualnej polityki społecznej.
- w przypadku utrwalenia się „polityki prorodzinnej” rządu – demograficzne trendy spadkowe mogą ulec zahamowaniu lub odwróceniu, a maksymalne zapotrzebowanie na tereny zabudowane w gminie do roku 2045, musi uwzględniać i takie potencjalne zjawisko,
- ponadto na liczbę mieszkańców gminy, może mieć również wpływ zjawisko osiedlania się na terenie MiG Narol, osób z spoza obszaru gminy - być może związany z chęcią osiedlania się na terenach nieskażonych ekologicznie.

W związku z powyższym w prognozie demograficznej dla MiG Narol przyjęto 2 założenia:

- obecną liczbę ludności tj. ok. 8.400 os. należy przyjąć do dalszej analizy jako wartość nie ulegającą dalszemu spadkowi,
- uwzględnienie trendu migracyjnego z zewnątrz w okresie najbliższych 30 lat – tj. przyjąć hipotezę wzrostu liczby mieszkańców z tego tytułu o ok. 450 - 600 osób.

Reasumując, przyjęto w aspekcie analizowanego bilansu terenów do zabudowy, orientacyjną liczbę mieszkańców MiG Narol w 2045 r. na poziomie ok. 9.000 osób.

7.5. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Analizując możliwości finansowania przez MiG Narol zadań z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej należy wziąć pod uwagę takie zagadnienia jak:

- Budżet MiG Narol,
- fundusze pomocowe UE,
- specyfikę terenów zabudowanych MiG Narol.

Dopiero kompleksowa analiza ww. zagadnień daje odpowiedź na pytanie tytułowe.

Budżet MiG Narol na rok 2018 zamyka się po stronie dochodów kwotą 42.146.000 zł – a po stronie wydatków kwotą 43.961.000 zł.

Wynika więc z tego że wydatki przewyższają dochody o kwotę 1.815.000 zł, która musi być pokryta kredytem komercyjnym.

W zakresie finansowania komunikacji i infrastruktury technicznej w budżecie ujęte są między innymi takie zadania jak

- pomoc dla powiatu lubaczowskiego w budowie chodników przy drogach powiatowych: nr 1641 Lipsko – Lipie, nr 1634 Ruda Różaniecka – Huta Różaniecka, nr 1640 Narol – Narol Wieś i nr 1639 Narol – Paary (ul. Józefowska) na kwotę ok. 435 tys. zł,
- modernizacje i przebudowy dróg gminnych oraz zakup wiaty przystankowej na kwotę ok. 1.351 tys. zł,
- rozbudowa sieci wodociągowej na kwotę ok. 90 tys. zł,
- gospodarka ściekowa i ochrona wód na kwotę ok. 5.555 tys. zł (w tym tak poważne zadania jak budowa kanalizacji sanitarnej w Płazowie i przebudowa oczyszczalni ścieków w Rudzie R. oraz przebudowa kanalizacji na Rynku w Narolu),
- w zakresie gospodarki odpadami - w tym rozbudowa i doposażenie PSZOK na kwotę ok. 678 tys. zł,
- rozbudowa oświetlenia ulicznego w Narolu, sołectwie Kadłubiska i sołectwie Podlesina na kwotę ok. 103 tys. zł.

Łączna kwota wydatków budżetowych na zadanie inwestycyjne z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej zamykają się kwotą ok. 8.212 tys. złotych.

Równocześnie w budżecie ujęte są wydatki na zadania z zakresu infrastruktury społecznej – takie jak :

- ochronę zabytków i dziedzictwa kulturowego (głównie prace konserwatorskie w Centrum Koncertowo-Wystawienniczym w Narolu) na kwotę ok. 848 tys. zł,
- budowa amfiteatru w Rudzie Różanieckiej na kwotę ok. 12 tys. zł,
- utworzenie centrów kultury i tradycji miejscowości Ruda Różaniecka i Zupcany na kwotę ok. 40 tys. zł,
- zagospodarowanie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w Lipsku na kwotę ok. 10 tys. zł
- tzw. otwarta strefa aktywności za kwotę ok. 125 tys. zł.

Łączna kwota wydatków budżetowych na zadania inwestycyjne z zakresu infrastruktury społecznej zamykają się kwotą ok. 1.035 tys. złotych.

Łączna kwota wydatków inwestycyjnych w budżecie na rok 2018 zamyka się ogólna kwotą ok. 9.247 tys. zł – która stanowi ponad 20 % budżetu MiG Narol.

W zadaniach inwestycyjnych MiG Narol swój udział mają europejskie fundusze pomocowe, wynikające z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Polski na lata 2014 – 2010.

W zakresie funduszy pomocowych sytuacja dla MiG Narol była korzystniejsza w latach ubiegłych w których gmina partycypowała środkami własnymi na poziomie 15 %, a pozostałe 85 % stanowiły subsydia europejskie.

Aktualnie wkład własny gmin musi wynosić ok. 67 % z powodu zmian w naliczaniu VAT-u - a 33 % stanowią subsydia europejskie.

Regionalny Program Operacyjny (RPO) na lata 2014 – 2020 – stanowi dokument planistyczny, który określa obszary i działania jakie organy samorządu wojewódzkiego podejmują na rzecz wspierania rozwoju województwa lub regionu w perspektywie lat 2014 – 2020.

W skali kraju jest to 16 programów operacyjnych dla poszczególnych województw, które generalnie na tle regionów europejskich, należą do regionów słabo rozwiniętych (z wyjątkiem woj. mazowieckiego, które przekracza dochodem średnią europejską).

W ramach ww. programu woj. podkarpackiemu przyznano kwotę 2.112,2 mln euro w celu wsparcia takich ramowych działań jak:

- modernizacja oraz budowa dróg
- rozwój przedsiębiorczości
- transport publiczny
- bezpieczeństwo energetyczne
- kolej
- szkolnictwo wyższe
- cyfryzacja administracji i usług publicznych
- aktywizacja zawodowa i poprawa sytuacji na rynku pracy
- powszechny dostęp do Internetu szerokopasmowego.

Ogólna kwota dotacji dla Polski zamyka się kwotą 31.247 mln euro – z czego na teren Podkarpacia ma przypaść kwota ok. 2.112 mln euro – tj. ok. 6,8 % ogółu środków unijnych przeznaczonych dla Polski.

Woj. podkarpackie jako słabo rozwinięty region europejski znalazło się więc w grupie województw które otrzymały wyższą pomoc, bo przekraczającą 2 mln euro.

Regionalny Program Operacyjny woj. podkarpackiego na lata 2014 – 2020 jako główne cele wymienia zwiększenie konkurencyjności regionu oraz poprawę warunków życia mieszkańców poprzez wdrożenie zasad zrównoważonego rozwoju.

Środki finansowe przeznaczono na realizację głównego założenia zreformowanej polityki spójności, czyli na pobudzenie konkurencyjności – z czego:

- 50 % środków z EFRR przeznaczono na wsparcie dla firm z sektora innowacyjności badań rozwoju technologicznego i usług elektronicznych a także zwiększenie wydajności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- 28 % środków z EFS przeznaczono na promocje włączenia społecznego i walkę z ubóstwem.

Główne oczekiwane efekty to:

- zwiększenie o ponad 30 % w relacji do PKB wydatków na badania i rozwój technologiczny,
- wsparcie dla prawie 2000 przedsiębiorstw,
- modernizacja 107 km linii kolejowych i wybudowanie 273 km nowych dróg
- wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym do 15 %
- zwiększenie odsetka populacji posiadającej dostęp do systemu odprowadzania ścieków z ok. 70 % do ok. 80 %
- utworzenie ok. 3500 nowych miejsc w żłobkach oraz ok. 10000 miejsc w przedszkolach
- udzielenie pomocy dla ponad 17.500 bezrobotnych

- wsparcie dla ponad 16.500 mieszkańców zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Oceniając możliwości finansowania przez MiG Narol zadań z zakresu komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy – w aspekcie terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz potrzeb społecznych, możliwości ekonomicznych i uwarunkowań środowiskowych - należy zwrócić uwagę na kilka specyficznych (korzystnych) uwarunkowań związanych z obszarem MiG Narol:

- zasadnicza część terenów zabudowanych MiG Narol w perspektywie do roku 2045, opiera się na istniejących terenach o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej poszczególnych jednostek struktury osadniczej obszaru i wyposażonych już teraz co najmniej częściowo, w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
- rozwój terenów zabudowanych w oparciu o przekształcenia istniejących układów osadniczych jest zgodny z uwarunkowaniami wynikającymi z walorów i potrzeby ochrony środowiska naturalnego - z eliminowaniem zbytecznego rozpraszania zabudowy i jej koncentracji,
- brak zatem potrzeby wyznaczania całkowicie nowych terenów osadniczych, pozbawionych uzbrojenia, wymagającymi skomunikowania i kompleksowego uzbrojenia od podstaw, z koniecznością wydatkowania dużych nakładów inwestycyjnych,
- ww. tereny o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, funkcjonują w oparciu o istniejący układ drożny i istniejące systemy infrastruktury technicznej – zatem przekształcenia w obrębie istniejącej struktury zabudowy lub jej poszerzeni nie wymagają nie budowy od podstaw, ale rozbudowy lub modernizacji istniejących układów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej,
- w dominującym modelu funkcjonalno-przestrzennym wsi na obszarze gminy Narol, droga publiczna jest głównym aranżerem całego układu - w związku z tym w polityce przestrzennej droga publiczna powinna być szczególnie starannie analizowana, z kierowaniem się następującymi zasadami:
 - segregacji ruchu pieszego i kołowego
 - modernizacji parametrów technicznych drogi, szczególnie w odniesieniu do minimalnej szerokości pasów drogowych,
 - zabezpieczenia miejsc parkingowych w miejscach nasilonego ruchu motoryzacyjnego,
 - budowy lub zabezpieczenia terenu pod budowę ścieżek rowerowych,
 - prowadzenia w ciągach drogowych podstawowych systemów uzbrojenia komunalnego.
- zakres rzeczowy takich działań i nakłady finansowe na nie będzie możliwy do szczegółowego oszacowania, po sporządzeniu dla nich planów miejscowych,
- istniejące układy osadnicze zlokalizowane są przy drogach istniejących – wojewódzkiej, powiatowych i gminnych oraz wewnętrznych, a więc problem dotyczy nie budowy ale przede wszystkim modernizacji - np. segregacji ruchu kołowego i pieszego, co jest w uwarunkowaniach finansowych gminy realniejsze do udźwignięcia,
- finansowanie sprowadza się głównie do dokończenia kompleksowej systemu kanalizacyjnego o przyłączenie do istniejącego systemu komunalnego układów osadniczych pozostających poza ww. systemem,

- Nowa Infrastruktura społeczna MIG Narol realizowana po roku 2000 była w realizowana oparciu o założenia programowo-użytkowe dla liczby mieszkańców gminy na poziomie z roku 2000, czyli przekraczającej 9.000 osób – tj. liczby mieszkańców która może maksymalnie wrócić do tego poziomu w roku 2045.

Reasumując, stwierdza się że z uwagi na ww. uwarunkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz infrastruktury społecznej MIG Narol realizacja zadań wynikających z niniejszej analizy jest możliwa do udźwignięcia przez MIG Narol.

7.6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie MiG Narol, w kontekście potrzeb społecznych, możliwości ekonomicznych i uwarunkowań środowiskowych

Bilans Terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie MiG Narol, w kontekście potrzeb społecznych, możliwości ekonomicznych i uwarunkowań środowiskowych, zgodnie z wymogiem ustawowym, dokonano:

- na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy – określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy,
- oszacowano chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy,
- oszacowano chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy,
- porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nowa zabudowę w relacji do terenów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i planach miejscowych,
- określono możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- określono potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją nowej zabudowy,

Zgodnie z wymogiem ustawowym określono zapotrzebowanie na nowa zabudowę w maksymalnej perspektywie czasowej do 30 lat – w analizie przyjęto w zaokrągleniu jako horyzont czasowy rok 2045.

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz - przyjęto zgodnie z ustaleniem ustawowym dopuszczalny współczynnik zwiększający powierzchnię niezbędnych terenów zabudowy +0,30.

Biorąc pod uwagę społeczne, przyrodnicze i ekonomiczne możliwości rozwoju miasta i gminy Narol, określono kolejno następujące zagadnienia:

- chłonność obszarów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych,
- maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę do roku 2045.

7.6.1. Chłonność obszarów o wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

Układ osadniczy MiG Narol kształtował się na przestrzeni ostatnich kilkuset lat i współcześnie prezentuje rozwinięte układy funkcjonalno-przestrzenne wsi – sukcesywnie się rozrastające, w stopniu relatywnym do potrzeb mieszkańców i rangi jednostki osadniczej w strukturze przestrzennej gminy.

Z uwagi na powyższe oraz dominującą funkcję rolniczo-leśną obszaru w powiązaniu z wymogiem ochrony walorów środowiska przyrodniczego, brak impulsów do tworzenia nowych jednostek osadniczych na obszarze MiG Narol.

W poszczególnych jednostkach osadniczych gminy (sołectwach) ogólna powierzchnia terenów zabudowanych i wskazanych do zabudowy w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego MiG Narol wynosi:

1. Chlewiska	47,0 ha	5,8 %
2. Dębiny	16,0 ha	2,0 %
3. Huta Różaniecka	32,7 ha	4,1 %
4. Huta Złomy	18,0 ha	2,2 %
5. Jędrzejówka	38,0 ha	4,7 %
6. Kadłubiska	13,5 ha	1,6 %
7. Lipie	15,9 ha	2,1 %
8. Lipsko	49,5 ha	6,2 %
9. Łowcza	75,0 ha	9,4 %
10. Łukawica	33,5 ha	4,2 %
11. Narol Wieś	60,3 ha	7,5 %
12. Płazów	58,0 ha	7,2 %
13. Podlesina	10,8 ha	1,3 %
14. Ruda Różaniecka	95,0 ha	11,8 %
15. Wola Wielka	43,0 ha	5,3 %
16. razem gmina Narol	606,2 ha	74,4 %
17. <u>Narol</u>	205,2 ha	25,6 %
18. ogółem MiG Narol	811,4 ha	100,0 %

Istniejąca na tych terenach zabudowa obejmuje 4-ry główne grupy funkcjonalne:

- zabudowę mieszkaniową
- zabudowę usługową
- zabudowę przemysłowo-składową
- zabudowę inną.

Charakterystykę ww. terenów zabudowanych wg. ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego MiG Narol - w rozbiciu na 4-ry główne grupy funkcjonalne - przedstawiono poniżej:

lp.	sołectwo	ter.mieszk.	ter.usług.	ter.przem-skład.	ter.inne	razem
1.	Chlewiska	47,0	-	-	-	47,0
2.	Dębiny	16,0	-	-	-	16,0
3.	Huta Różaniecka	30,0	1,2	1,0	0,5	32,7
4.	Huta Złomy	18,0	-	-	-	18,0

5. Jędrzejówka	38,0	-	-	-	38,0
6. Kadłubiska	13,5	-	-	-	13,5
7. Lipie	15,6	-	-	0,3	15,9
8. Lipsko	38,5	1,5	-	3,5	43,5
9. Łówcza	73,0	1,0	-	1,0	75,0
10. Łukawica	30,0	1,0	-	2,5	33,5
11. Narol Wies	52,7	1,8	1,0	4,8	60,3
12. Płazów	55,4	0,8	0,3	1,5	58,0
13. Podlesina	10,8	-	-	-	10,8
14. Ruda Różaniecka	81,0	4,8	9,0	1,2	96,0
15. Wola Wielka	42,0	1,0	-	0,5	43,5
16. razem gmina	561,5	13,1	11,3	15,8	601,7
17. Narol	121,2	12,5	13,5	3,0	150,2
18. ogółem MiG Narol	682,7	25,6	24,8	18,8	751,9

▪ **Zabudowa mieszkaniowa:**

Zabudowa mieszkaniowa jest dominującą formą zabudowy na obszarze MiG Narol. Reprezentowana jest przez 3 typy zabudowy: wielorodzinną, jednorodzinną i zagrodową.

W stanie istniejącym zabudowa mieszkaniowa stanowi ok. 90 procent ogółu miejsko-gminnych terenów zabudowanych.

Do lat 90-tych XX w. na terenie gminy dominowała zabudowa zagrodowa, a na terenie m. Narola zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Następujące na przełomie XX/XXI wieku przemiany gospodarczo-społeczne oraz procesy restrukturyzacyjne w rolnictwie, spowodowały we wszystkich jednostkach osadniczych gminy Narol, całkowite przemieszanie się zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.

Dotyczy to zarówno nowej zabudowy na działkach dotychczas niezainwestowanych, jak i przekształceń funkcjonalnych w obrębie b. zagród siedliskowych.

Z tego też względu w niniejszej analizie zabudowę jednorodzinną i zagrodową traktuje się jako jedną grupę funkcjonalną.

W terenach zabudowy mieszkaniowej ukryte są również tzw. usługi podstawowe dla mieszkańców, bilansowane w powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej zagrodowo-jednorodzinnej.

Łączna liczba istniejących i realizowanych budynków/lokali mieszkalnych na terenie MiG Narol w roku 2016 wg. GUS wynosiła 2.597 - z czego 663 budynków/lokali mieszkalnych (ok. 25 %) zlokalizowanych było w mieście Narolu, a 1.934 w gminie Narol (ok. 75 %).

Zasoby budynków mieszkalnych jednorodzinnych i zagrodowych w rozbiciu na sołectwa, przedstawia zestawienie poniżej:

1. Chlewiska	110 bud.	4,2 %
2. Dębiny	64 bud.	2,5 %
3. Huta Różaniecka	134 bud.	5,2 %
4. Huta Złomy	54 bud.	2,1 %
5. Jędrzejówka	160 bud.	6,2 %
6. Kadłubiska	56 bud.	2,1 %
7. Lipie	102 bud.	3,9 %
8. Lipsko	151 bud.	5,9 %

9. Łówcza	130 bud.	5,0 %
10. Łukawica	122 bud.	4,7 %
11. Narol Wieś	151 bud.	5,9 %
12. Płazów	153 bud.	5,9 %
13. Podlesina 10,8 ha	43 bud.	1,7 %
14. Ruda Różaniecka	357 bud.	13,7 %
15. Wola Wielka	147 bud.	5,6 %
razem gmina Narol	1.934 bud.	74,6 %
16. Narol	663 bud.	25,4 %
ogółem MiG Narol	2.597 bud.	100,0 %

Z powyższych ustaleń wynika, że suma powierzchni użytkowej wszystkich budynków/lokali mieszkalnych na terenie MiG Narol wynosiła w 2016 r. ok. 226.200 m² - w zaokrągleniu przyjęto ok. 226.000 m². – w tym w m. Narolu ok. 57.747 m².

Chłonność terenów mieszkaniowych zagrodowo-jednorodzinnych, w ramach terenów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych, należy traktować jako „constans”.

Z analizy współcześnie realizowanych nowych budynków mieszkalnych lub modernizowanych na terenie MiG Narol wynika bowiem, że stosownie do współczesnych standardów użytkowych i wymogów „architektury regionalnej” na obszarach chronionego krajobrazu, posiadają one powierzchnię użytkową w granicach 100 – 220 m², a średnia powierzchnia użytkowa 1 budynku mieszkalnego na terenie MiG Narol wynosi obecnie ok. 150 m².

W analizie przyjęto, że również w okresie 2018 – 2045 średnia powierzchnia użytkowa 1-go budynku mieszkalnego wyniesie ok. 150 m².

Z analizy standardu użytkowego istniejących jednorodzinnych i zagrodowych budynków mieszkalnych na terenie MiG Narol wynika, że ok. 35 % istniejących budynków na terenach o wykształconej strukturze funkcjonalnej taki standard już posiada.

Pozostałe ok. 65 % podlegać będzie natomiast w analizowanym okresie gruntownej modernizacji lub wymianie na nowe budynki, z uwagi na stopień zużycia technicznego.

▪ **Zabudowa usługowa:**

W niniejszej analizie obejmuje tzw. zabudowę usługową ponadpodstawową, możliwą do wyodrębnienia i zbilansowania z innych terenów funkcjonalnych.

Łącznie:

- ogólnogminne centrum usługowe w Narolu oraz pozostałe usługi ponadpodstawowe na terenie Narola, posiadają powierzchnię użytkową ok. 11.300 m² - zlokalizowaną na terenach o powierzchni ok. 25,6 ha,
- usługi ponadpodstawowe w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy 12,5 ha i 13.500 m² pow. użytkowej.

▪ **Zabudowa przemysłowo-składowa:**

Występuje na terenie tylko kilku jednostek osadniczych gminy – tj. w: m. Narolu, Narolu Wsi, Rudzie Różanieckiej, Lipsku, Płazowie i Hucie Różanieckiej.

Aktualnie tą grupę terenów funkcjonalnych można łącznie szacować na ok. 31.500 m² pow. użytkowej - zlokalizowanej na terenach o powierzchni ok. 24,8 ha. (z

czego w mieście Narolu 13,5 ha / ok.56 % w MiG Narol – ok. 8.000 m² pow. użytk.).

▪ **Zabudowa inna:**

Do grupy funkcjonalnej „zabudowy innej” na terenie MiG Narol, zaliczono tereny funkcjonalne nie mieszczące się w 3-ch wyżej wymienionych grupach funkcjonalnych – tj. między innymi takie tereny i obiekty jak: bazy gospodarki komunalnej, remizy OSP, obiekty węzłowe (terenowe) infrastruktury technicznej, cmentarze, itp.

Łącznie tereny „zabudowy innej” posiadają powierzchnię użytkową zabudowy ok. 3.000 m² i powierzchnię terenu ok. 17,8 ha.

7.6.2. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę:

Aktualnie na terenie MiG Narol obowiązują tylko 4-ry plany miejscowe:

- MPZP „ŁÓWCZA - KOŚCIÓŁ”:
- MPZP „RUDA RÓŻANIECKA - I”:
- MPZP „SŁONECZNE” w Narolu:
- MPZP „MAZIARNIA” w Hucie Różanieckiej:

Obowiązujące na obszarze MiG Narol plany miejscowe obejmują łącznie niewielką powierzchnię ok. 7,50 ha, co stanowi znikomą część (ok. 0,05 %) całego obszaru administracyjnego miasta i gminy.

Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Słoneczne” w Narolu, sporządzony dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jest już praktycznie zrealizowany i nie przedstawia rezerw dla zabudowy mieszkaniowej w okresie perspektywicznym.

W opracowaniu znajduje się plan miejscowy dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Narolu o powierzchni ok. 12,40 ha.

7.6.3. Analiza maksymalnego zapotrzebowania MiG Narol na tereny zabudowane:

Zagadnienie przeanalizowano podobnie jak dla terenów zabudowy istniejącej, w 4-ch głównych grupach funkcjonalnych:

- terenów zabudowy mieszkaniowej
- terenów zabudowy usługowej
- terenów zabudowy przemysłowo-składowej
- terenów zabudowy innej.

Jak już zaznaczono wcześniej, niezbędny przyrost terenów zabudowanych MiG Narol do roku 2045, winien się odbywać w ramach poszerzania terenów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – bez potrzeby tworzenia całkowicie nowych jednostek osadniczych.

▪ **Zabudowa mieszkaniowa:**

- **MAKSYMALNA POWIERZCHNIA TERENÓW MIESZKANIOWYCH W 2045 R.:**

W celu określenia niezbędnej rezerwy terenowej na poszerzenie i rozwój zabudowy mieszkaniowej na istniejących układach funkcjonalno-przestrzennych jednostek osadniczych, posłużono się 2-ma metodami:

- hipotetycznym założeniem rezerwy na poszerzenie istniejących terenów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
 - rezerwą terenową na podstawie analizy istniejącego „ruchu budowlanego” na terenie MiG Narol,
- a następnie porównaniu obu otrzymanych wyników.

W odniesieniu do metody 1-szej założono obligatoryjnie rezerwę terenów dla zabudowy mieszkaniowej:

- W poszczególnych wiejskich jednostkach osadniczych gminy rezerwę terenową w wysokości 5 % istniejących terenów mieszkaniowych - tj. łącznie $0,05 \times 561,5 \text{ ha} = \text{ok. } 28,0 \text{ ha}$.

Łączna zatem łączna powierzchnia terenów mieszkaniowych istniejących i poszerzanych wyniesie: $561,5 \text{ ha} + 28,0 \text{ ha} = \text{ok. } 590,0 \text{ ha}$,

- W mieście Narolu rezerwę na poszerzenie terenów mieszkaniowych w wysokości 10 % w stosunku do istniejących terenów mieszkaniowych - tj. $0,10 \times 121,2 \text{ ha} = \text{ok. } 12,0 \text{ ha}$.

Łączna powierzchnia terenów istniejących i poszerzanych wyniesie zatem: $121,2 \text{ ha} + 12,0 \text{ ha} = \text{ok. } 133,0 \text{ ha}$

Reasumując, wg. metody 1-szej łączna powierzchnia terenów mieszkaniowych MiG Narol do roku 2045, winna wynieść ok. 723,0 ha (590,0 ha + 133,0 ha).

Wg. metody 2-giej - przeanalizowano faktyczny aktualnie „ruch budowlany” na terenie MiG Narol, w oparciu o wydawane decyzje o „warunkach zabudowy” oraz liczby realizowanych i modernizowanych (nadbudowy-przebudowy-rozbudowy) budynków mieszkalnych.

Ustalono, że:

- w roku 2015 wydano łącznie 32 decyzje – z czego 18 dotyczyło budynków nowych a 14 modernizowanych i przebudowywanych.
- w roku 2016 wydano łącznie 29 decyzji – z czego 24 dotyczyło budynków nowych, a 5 budynków modernizowanych i przebudowywanych,
- w roku 2017 wydano łącznie decyzje – z czego 24 dotyczyło budynków nowych a 14 modernizowanych i przebudowywanych.

Z powyższego zestawienia wynika, że na terenie MiG Narol aktualnie corocznie realizuje się średnio 22 nowe budynki mieszkalne i ok. 11 budynków modernizuje lub przebudowuje (rozbudowuje – nadbudowuje – itp.).

Budynki modernizowane zlokalizowane są wyłącznie na terenach o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Z analizy realizacyjnej ustalono również, że z ogólnej liczby ok. 22 nowych budynków mieszkalnych rocznie:

- ok. 12 budynków zlokalizowanych jest na terenów nowych – poszerzanych,
- ok. 10 budynków dotyczy wymiany zużytej zabudowy mieszkaniowej na nową, w obrębie terenów już zabudowanych.

Reasumując, można założyć że perspektywie 2045 r. ogólna liczba budynków/lokali mieszkalnych na terenie MiG Narol wyniesie 2.957 – w zaokrągleniu 2.960 budynków. Na ww. wynik składa się ok. 2597 budynków istniejących i zmodernizowanych oraz ok. 360 budynków nowych ($12 \text{ bud./rok} \times \text{ok. } 30 \text{ lat} = 360 \text{ bud.}$).

W bilansie terenów niezbędnych dla ww. zabudowy mieszkaniowej należy określić maksymalną powierzchnię terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem specyfiki terenów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i terenów nowych - planowanych do zabudowy w ramach poszerzenia ww. terenów.

W odniesieniu do chłonność terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy Narol, należy ją uznać za „constans”, ponieważ wymiana starej zabudowy mieszkaniowej na nową oraz modernizacje i przebudowy budynków istniejących, nie zmienia generalnie struktury powierzchniowej oraz liczby działek budowlanych na tych terenów. W stanie istniejącym powierzchnia tych terenów wynosi ok. 682,7 ha.

Dla zabudowy na terenach nowych należy określić wielkość średniej działki budowlanej.

Aktualnie nowe działki budowlane na terenie MiG Narol są zróżnicowane pod względem powierzchniowym – ale za akceptowalne społecznie minimum działki budowlanej uznaje się wielkość 0,10 – 0,12 ha netto.

Z uwagi na charakter MiG Narol - w perspektywie 2045 r. za średnia wielkość działki dla potrzeb nowej zabudowy przyjęto wielkość działki budowlanej 0,15 ha netto (0,20 ha brutto - z niezbędną rezerwa terenu dla komunikacji wewnętrznej i infrastruktury technicznej).

Wobec powyższego niezbędna rezerwa terenu dla nowej zabudowy mieszkaniowej winna wynieść ok. 72,0 ha (360 bud. x 0,20 ha/bud.).

Zatem, wg. metody 2-giej łączna powierzchnia terenów mieszkaniowych Mig Narol do roku 2045, winna wynieść ok. 754,0 ha.

▪ **MAKSYMALNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ W 2045 R.:**

Przeciętna (statystyczna) wielkość budynku mieszkalnego jednorodzinnego w 2016 r. wg. GUS wynosiła na terenie MiG Narol 87,1 m² pow. użytkowej.

Z analizy współcześnie realizowanych nowych budynków mieszkalnych lub modernizowanych na terenie MiG Narol wynika, że stosownie do współczesnych standardów użytkowych i wymogów „architektury regionalnej” na obszarach chronionego krajobrazu, posiadają one powierzchnię użytkową w granicach 100 – 220 m², a średnia powierzchnia użytkowa 1 budynku mieszkalnego wynosi obecnie ok. 150 m². Przyjęto więc że również w okresie 2016 – 2045 powierzchnia 1 bud. mieszkalnego wyniesie ok. 150 m².

Z analizy standardu użytkowego istniejących budynków mieszkalnych na terenie MiG Narol wynika, że ok. 30 % istniejących budynków taki standard już posiada, a pozostałe 70% podlegać będzie w analizowanym okresie gruntownej modernizacji lub wymianie na nowe budynki z uwagi na stopień zużycia technicznego.

Zasoby mieszkaniowe w 2016 r. wynosiły 2.597 bud. – przyjęto w zaokrągleniu 2.600 budynków, a zakładana liczba budynków nowych 360. Razem 2.957 bud. – w zaokrągleniu 2.960 budynków.

Łączna powierzchnia użytkowa wszystkich budynków mieszkalnych na obszarze MiG Narol w roku 2045 może zatem wynieść:

- budynki mieszkalne istniejące adaptowane - nie wymagające żadnej modernizacji: $0,30 \times 2.600 \text{ bud.} \times 150 \text{ m}^2/\text{bud.} = \text{ok. } 117.000 \text{ m}^2 \text{ pow. użytkowej,}$
- budynki mieszkalne istniejące - wymagające modernizacji lub wymiany na nowe: $0,70 \times 2.600 \text{ bud.} \times 150 \text{ m}^2/\text{bud.} = \text{ok. } 273.000 \text{ m}^2 \text{ pow. użytkowej,}$

- budynki mieszkalne nowe na terenach niezabudowanych: 360 bud. x 150 m²/bud. = 54.000 m² pow. użytkowej,

- łączna powierzchnia użytkowa wszystkich budynków mieszkalnych w roku 2045: 117.000 m² + 273.000 m² + 54.000 m² = 444.000 m² pow. użytkowej.

Z uwagi na hipotetyczność założonych procesów demograficznych i dynamiki ruchu budowlanego oraz odległy horyzont czasowy roku 2045, w ustaleniach analizy zastosowano stosownie do ustaleń ustawowych, współczynnik zwiększający 0,30 – tj.:

444.000 m² pow. użytk. x 1,30 = 577.200 m² – w zaokrągleniu 580.000 m² powierzchni użytkowej.

▪ **zabudowa usługowa:**

Istniejące tereny ogólnogminnego centrum usługowego i pozostałych usług społecznych w Narolu obejmują zabudowę usługową o powierzchni użytkowej ok. 11.300 m², zgrupowaną na terenach o powierzchni ok. 12,50 ha.

Pozostałe istniejące tereny usługowe w gminie Narol posiadają powierzchnię ok. 13,1 ha i powierzchnię zabudowy ok. 13.500 m².

Przy braku perspektyw dla rozwoju funkcji przemysłowej w związku z ochroną walorów środowiska przyrodniczego, specjalnego znaczenia nabiera obsługa turystyki, rekreacji i wypoczynku, awansowana w polityce przestrzennej MiG Narol do wiodącej funkcji obszaru i gospodarki gminnej.

Z tego też względu tereny do obsługi turystyki, rekreacji i wypoczynku winne być planowane w perspektywie do lokalizacji na terenie całej gminy.

W obowiązującym studium MiG Narol - w m. Narolu – wskazany jest dla obsługi turystyki, rekreacji i wypoczynku teren w północno-wschodniej części miasta, o powierzchni ok. 50 ha i pow. użytkowej ok. 20.000 m²,

Łącznie zatem tereny usługowe istniejące i planowane w m. Narolu szacuje się na ok. 31.300 m² powierzchni użytkowej i ok. 62,5 ha powierzchni terenu.

W analizie założono, że należy przyjąć we wszystkich jednostkach osadniczych gminy (sołectwach) rezerwę terenu na średnim poziomie ok. 3.000 m² pow. użytkowej zabudowy i ok. 2,0 ha – tj. łącznie w skali całej gminy (poza Narolem) rezerwy terenów o powierzchni ok. 30 ha i powierzchni użytkowej zabudowy ok. 45.000 m².

Reasumując, w okresie najbliższych 30 lat powierzchnia użytkowa usług ponadpodstawowych na terenie MiG Narol może wynosić ok. 76.300 m² – w zaokrągleniu ok. 76.000 m², a terenów usługowych ok. 105,6 ha – w zaokrągleniu 106,0 ha.

▪ **zabudowa przemysłowo-składowa:**

W stanie istniejącym ww. grupę funkcjonalną na terenie m. Narola można szacować na łącznym poziomie ok. 8.000 m² pow. użytkowej i powierzchni terenu ok. 13,5 ha.

Na pozostałym obszarze gminy ww. zabudowę należy szacować na 23.500 m² powierzchni użytkowej i ok. 11,3 ha powierzchni terenu,

Z uwagi na potencjalne możliwości rozwoju gospodarki gminnej w branżach związanych szczególnie z przetwórstwem płodów rolno-leśnych przyjęto, że należy na poziomie ogólnogminnym przewidzieć rezerwę dla ww. zabudowy w łącznej ilości 10.000 m² pow. użytkowej i terenu ok. 12,0 ha bez szczegółowego

precyzowania lokalizacji – możliwej do wykorzystania łącznie lub rozdzielczo w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy.

Reasumując łączna powierzchnia terenów przemysłowo-składowych dla całego terenu MiG Narol winna wynosić ok. 36.8 ha – w zaokrągleniu 37,0 ha i ok. 41.000 m² pow. użytkowej.

▪ **zabudowa inna:**

W stanie istniejącym „tereny inne” w Narolu posiadają powierzchnię użytkową obiektów ok. 1.300 m² i powierzchnię terenu ok. 2,4 ha,

W pozostałych jednostkach osadniczych w gminie 1.200 m² i 15,4 ha powierzchni użytkowej.

Łącznie w stanie istniejącym „zabudowa inna” na terenie MiG Narol posiada ok. 2.500 m² powierzchni użytkowej zabudowy i ok. 17,8 ha powierzchni terenu.

Ustalono, że perspektywiczne potrzeby w zakresie tych terenów funkcjonalnych do roku 2045 na terenie Mig Narol mogą wynieść dodatkowo ok. 3.000 m² powierzchni użytkowej zabudowy i ok. 5,0 ha powierzchni terenu.

W sumie zatem w poziomie roku 2045 „tereny inne” MIG Narol mogą posiadać ok. 5.500 m² powierzchni użytkowej zabudowy i ok. 22,80 ha powierzchni terenu.

Z uwagi na odległy horyzont czasowy Analizy do „terenów innych” przyjęto współczynnik zwiększający + 0,30. W związku z tym powierzchnia tych terenów wyniesie ok. 29,6 ha – w zaokrągleniu 30,0 ha a powierzchnia użytkowa zabudowy ok. 7.150 m² – w zaokrągleniu ok. 7.000 m².

Zestawienie maksymalnego zapotrzebowania na tereny zabudowane i powierzchnię użytkową zabudowy dla MiG Narol do roku 2045.

<u>lp. rodzaj zabudowy</u>	<u>m² pow. użyt.</u>	<u>ha</u>
1. zabudowa mieszkaniowa	580.000	754,0
2. zabudowa usługowa	76.000	106,0
3. zabudowa przemysł.-skład.	41.000	37,0
4. <u>zabudowa inna</u>	<u>7.000</u>	<u>30,0</u>
razem	704.000	927,0

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW:

Tereny objęte niniejszą zmianą studium stanowią własność:

- w ok. 65 % osób fizycznych,
- w ok. 10 % Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa,
- w ok. 25 % gminy Narol.

9. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH:

- Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, na terenie objętym niniejszą zmianą studium, wynikają wyłącznie z przepisów o ochronie przyrody.
- Cały teren objęty zmianą studium należy do Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – funkcjonującego na mocy Uchwały Nr

XXXIX/783/13 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 28.X.2013 r. (Dz.U.Woj.Podk. z 2013 r. poz. 3586).

- Również cały teren objęty zmianą studium, należy do Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB060012 „Roztocze” – funkcjonującego na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
- na analizowanym terenie brak jest zatwierdzonych lub projektowanych: użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

10. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH:

na obszarze objętym zmianą studium brak jest naturalnych zagrożeń geologicznych – w tym osuwisk mas ziemnych.

11. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH:

- na obszarze objętym zmianą studium brak jest udokumentowanych złóż kopalin,
- cały ww. obszar znajduje się w obrysie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 407 Chełm – Zamość.

12. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH:

na obszarze objętym niniejszą zmianą studium brak jest obszarów i terenów górniczych.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNOŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI:

13.1. Stan systemu komunikacji:

- na obszarze objętym zmianą studium, występują wyłącznie drogi wewnętrzne, dojazdowe do gruntów rolnych i stacji bazowych telefonii komórkowej, o nawierzchni gruntowej,
- ww. drogi posiadają minimalne parametry techniczne, odpowiadające starym metodom gospodarki rolnej - orientacyjna szerokość pasów drogowych 3,0 – 5,0 m,
- układ drożny terenu wymaga gruntownej modernizacji i przebudowy dróg,
- ww. układ drogowy skomunikowany jest z istniejącym układem dróg miejskich Narola.

13.2. Stan systemów infrastruktury technicznej:

W stanie istniejącym na terenie zmiany studium występują następujące obiekty:

- 2 stacje bazowe telefonii komórkowej (ze stalowymi masztami kratowymi, wysokości ok. 60 m n.p.t.), zlokalizowane w najwyższej części terenu – wierzchołku Roztocza, (na działce nr ewid. 388 w Jędrzejówce),
- napowietrzna linia elektroenergetyczna SN15 kV,

- stacja transformatorowa 15/0,4 kV dla zasilanie w energię elektryczną ww. stacji bazowych telefonii komórkowych.

13.3. Stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej:

- teren objęty niniejszą zmianą studium nie jest uzbrojony w sieć wodociągową i kanalizacyjną,
- cechą charakterystyczną analizowanego terenu jest natomiast występowanie ww. sieci na terenach bezpośrednio sąsiadujących z terenami niniejszej zmiany studium – na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej m. Narola i wsi Jędrzejówka),

13.4. Stopień uporządkowania gospodarki odpadami:

- analizowany teren jako niezabudowane grunty rolne, nie jest objęty zorganizowanym systemem gospodarki odpadami,
- obszar całej gminy Narol, objęty jest gminnym systemem gospodarki odpadami, obejmującym:
 - gromadzenie odpadów komunalno-bytowych w pojemnikach przez ich wytwórców (gospodarstwa domowe i podmioty gospodarcze)
 - transport ww. odpadów przez sp-kę gminną na tymczasowe składowisko odpadów w Narolu Wsi k. Narola,
 - wywóz odpadów ze składowiska jw. do zakładu przetwarzania odpadów w Młynach k. Radymna przez podmiot zewnętrzny – aktualnie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp-ka z o.o. z Tylmanowej.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH:

W obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Podkarpackiego - uchwalonego Uchwałą Nr XLVIII/522/02 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 30.08. 2003 r. - na terenie objętym niniejszą zmianą studium, nie występują ponadlokalne cele publiczne,

15. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ:

Na obszarze objętym niniejszą zmianą studium (w związku z ukształtowaniem hipsometrycznym terenu), brak jest zagrożenia powodziowego.